

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΤΜΗΜΑ:
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ : ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΑΠΟ ΤΟ 2009 ΕΩΣ ΤΟ 2014

SUBJECT : THE MAJOR CHANGES IN INCOME TAX (THE CASE
GREECE FROM 2009 UNTIL 2014)

Εισηγητής : Ροδοσθένους Μαρία

Επιμέλεια : Σταματέλου Ειρήνη Α.Μ.14819

Νοέμβριος 2016, Αθήνα

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο / Η κάτωθι υπογεγραμμένος / η Σταματέλλα Γρηγορίου Πουλοβαλάου, του Λίβια, του φοιτητής του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., πριν αναλάβω την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας μου, δηλώνω ότι ενημερώθηκα για τα παρακάτω :

«Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε) αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο του συγγραφέα, όσο και του Ιδρύματος και θα πρέπει να έχει μοναδικό χαρακτήρα και πρωτότυπο περιεχόμενο.

Απαγορεύεται αυστηρά οποιοδήποτε κομμάτι κειμένου της να εμφανίζεται αυτούσιο ή μεταφρασμένο από κάποια άλλη δημοσιευμένη πηγή. Κάθε τέτοια πράξη αποτελεί προϊόν λογοκλοπής και εγείρει θέμα Ηθικής Τάξης για τα πνευματικά δικαιώματα του άλλου συγγραφέα. Αποκλειστικός υπεύθυνος είναι ο συγγραφέας της Π.Ε, ο οποίος φέρει και την ευθύνη των συνεπειών, ποινικών και άλλων, αυτής της πράξης.

Πέραν των όποιων ποινικών ευθυνών του συγγραφέα, σε περίπτωση που το Ίδρυμα του έχει απονεμίσει Πτυχίο, αυτό ανακαλείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος με νέα απόφασή της, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, του αναθέτει εκ νέου την εκπόνηση Π.Ε με άλλο θέμα και διαφορετικό επιβλέποντα καθηγητή. Η εκπόνηση της εν λόγω Π.Ε πρέπει να ολοκληρωθεί εντός τουλάχιστον ενός ημερολογιακού βμήνου από την ημερομηνία ανάθεσής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρου 18, παρ. 5 του ισχύοντος Εσωτερικού Κανονισμού.»

Ο Δηλών

Σταματέλλα Γρηγορίου

Σταματέλλα Γρηγορίου

Ημερομηνία

01/11/2016

Πίνακας περιεχομένων

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	7
ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	7
1.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ	7
1.2 Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.....	8
1.3 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΦΟΡΩΝ ΣΕ ΑΜΕΣΟΥΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟΥΣ	9
1.4 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	11
1.5 ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	11
1.6 ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	12
1.7 ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ	12
1.8 ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΖΥΓΩΝ	14
1.9 ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	15
1.10 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	17
ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	17
ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΠΗΓΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	17
2.1 Εισόδημα από ακίνητα.....	18
2.2 Εισόδημα από κινητές αξίες.....	21
2.3 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις	22
2.4 Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.....	24
2.5 Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες	26
2.6 Εισόδημα από Υπηρεσίες Ελεύθερων Επαγγελματιών και από κάθε άλλη πηγή	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	30
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	30
3.1 Φορολογία Εισοδήματος 2009.....	31
3.2 Φορολογία εισοδήματος 2010.....	36
3.3 Φορολογία εισοδήματος 2011.....	42
3.4 Φορολογία εισοδήματος 2012.....	50
3.4 Φορολογία εισοδήματος 2013.....	51
3.5 Φορολογία εισοδήματος 2014.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	55

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	63
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	63

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η πτυχιακή εργασία αυτή έγινε, ύστερα από μία εκτενή έρευνα, με το πέρας της φοίτησής μου στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Τεχνολογικού Τομέα του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής. Ασχολείται με τις μεταβολές τις αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων κατά τα έτη 2009 έως 2014.

Η επιλογή του συγκεκριμένου θέματος έγινε λόγω των αλληπάλληλων αλλαγών που έχουν σημειωθεί τα τελευταία χρόνια στο πόσο του φόρου που θα πρέπει να πληρώσουν όλοι οι φορολογούμενοι.

Είναι ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα για το σύνολο των ανθρώπων, διότι όλοι επηρεάζονται από τις αλλαγές αυτές και ειδικά τα τελευταία χρόνια με την οικονομική κατάσταση η οποία επικρατεί στη χώρα μας, όπου με το πέρας των ετών, όλο και μεγαλύτερο ποσοστό από το εισόδημα των πολιτών πηγαίνει στο κράτος μέσω των όλων και αυξανόμενων φόρων.

Η ολοκλήρωση της εργασίας αυτής ήταν αρκετά απαιτητική και χρονοβόρα λόγω των πολλών αλλαγών που έχουν σημειωθεί τα τελευταία χρόνια στη φορολογία και των ατελείωτων νόμων που υπάρχουν για αυτή.

Για τη συλλογή των πληροφοριών που θεωρήθηκαν απαραίτητες για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση με τη χρήση ιστοσελίδων λογιστικού περιεχομένου, σχετικών βιβλίων και του ΚΦΕ.

Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν με αυτήν την εργασία αποτελούν σημαντικό και δύσκολο έργο για το λογιστή, καθώς θα πρέπει να έχει πλήρη επίγνωση και για παλαιότερες εφαρμογές και πηγές σε κάθε φορολογική δήλωση που πρέπει να ετοιμάσει.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα κεφάλαια που ακολουθούν θα αναλυθούν ορισμοί σχετικά με την φορολογία στην Ελλάδα και το σκοπό αυτής, καθώς και έννοιες, κατηγορίες και αντικείμενο των φόρων. Κύριο θέμα της εργασίας είναι οι μεταβολές στην φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων οπότε θα αναλυθούν οι αλλαγές που έχουν γίνει στην φορολογία σύμφωνα με τους νόμους: Ν.2238/1994, Ν.3842/2010, 4024/2011.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας, αναλύονται κάποια βασικά στοιχεία του φόρου, όπως τι είναι ο φόρος , ποιους αφορά και με τι κριτήρια φορολογείται το κάθε άτομο.

Στο δεύτερο μέρος, θα αναλυθούν όλες οι πιθανές πηγές εισοδήματος, που θα μπορούσε να έχει ένα άτομο, ώστε να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τις βασικές αλλαγές που έχουν γίνει στη φορολογία εισοδήματος.

Στο τρίτο μέρος, αναλύεται το κύριο ζήτημα, δηλαδή όλες οι αλλαγές που έχουν γίνει κατά το διάστημα 2009 έως 2014 . Παρατίθενται όλες οι κλίμακες φορολογίας για τα χρόνια αυτά καθώς και σημαντικοί παράμετροι για το κάθε έτος.

Στα δύο τελευταία κεφάλαια, παρατίθενται τα βασικά συμπεράσματα της ανάλυσης κατά τον δυνατόν συνοπτικότερο τρόπο, κάποια παραδείγματα για το πώς θα φορολογηθεί ένας μέσος Έλληνας κατά τα έτη αυτά καθώς και η βιβλιογραφία .

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η έννοια του φόρου έχει ρίζες από την αρχαιότητα ως υποχρέωση των ανθρώπων να καταβάλλουν αντικείμενα ή προϊόντα αξίας σε άρχοντες ή κράτη. Ο θεσμός της φορολογίας βρίσκεται σε άμεση συνάφεια με την δημιουργία και την εξέλιξη του κράτους. Το κράτος μέσω των φόρων καλύπτει τις αναγκαίες για την ύπαρξη του δαπάνες.

Συνήθως σε κάθε περιοχή υπήρχε ένας άρχοντας με στρατιωτική πολιτική εξουσία ή ήταν απλά ένας γαιοκτήμονας στον οποίο

αποδίδονταν οι εισφορές και αυτός με την σειρά του τις έστελνε στην ανώτατη κρατική αρχή. Η αλλαγή του τρόπου καταβολής του φόρου (από προϊόντα σε χρήματα) έγινε μετά την πρώτη «κοπή» νομισμάτων και δεν έγινε αμέσως αλλά σταδιακά.

Μαζί με τη φορολογία αναπτύχθηκε και το φαινόμενο της **φοροδιαφυγής** ώστε να δημιουργηθούν οργανώσεις συλλογής φόρων για την εξασφάλιση της είσπραξης των φόρων και τον ακριβή υπολογισμό του κάθε φόρου¹.

Σχετικά με την φοροδιαφυγή, είναι αξιοσημείωτο πως η φοροδιαφυγή ανέρχεται στην Ελλάδα σε 30 δις ευρώ ετησίως, κάνοντας την πρωταθλήτρια στην παραοικονομία, και η μείωση της κατά 20 δις ευρώ θα μπορούσε να μειώσει τους φόρους που καταβάλλουν οι φορολογούμενοι κατά ποσοστό 30%.

Η Φοροδιαφυγή αποτελεί σοβαρό έγκλημα σε βάρος του κράτους.

Είναι η απόκρυψη φορολογητέας ύλης ενός φορολογούμενου φυσικού ή νομικού προσώπου από τις φορολογικές αρχές με οποιονδήποτε τρόπο.

Η φοροδιαφυγή εκτός ότι θεωρείται ποινικό αδίκημα, θεωρείται και αντικοινωνική συμπεριφορά δεδομένου ότι το συνολικό ποσό αυτής θα κληθεί τελικά να επωμισθεί, με πρόσθετα κυβερνητικά μέτρα, το σύνολο των φορολογουμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ

Φόρος, είναι η αναγκαστική εισφορά προς το κράτος ή προς το νομικό πρόσωπο χωρίς ειδική αντιπαροχή για τη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού π.χ. πληρωμή μισθών δημοσίων υπαλλήλων, δαπάνες για την παιδεία, την υγεία, την εθνική άμυνα κ.λπ.

---

¹ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

Οι Δήμοι και οι κοινότητες για την εκπλήρωση των σκοπών τους επιβάλλουν στους κατοίκους τους ειδικές φορολογίες. Η πληρωμή των φόρων δεν αντιστοιχεί σε ειδικό αντάλλαγμα, αλλά σε γενικό που είναι απαραίτητο για την ύπαρξη και ευημερία του πολίτη ως πρόσωπο πλέον ενταγμένο μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Έτσι, συμπερασματικά, από τον πιο πάνω ορισμό, προκύπτουν τα εξής εννοιολογικά συστατικά στοιχεία του φόρου:

- Η αναγκαστική εισφορά του πολίτη στο Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα.
- Η καταβολή του φόρου χωρίς ειδικό αντάλλαγμα.
- Το μέσο άσκησης του κράτους της κοινωνικής και οικονομικής του πολιτικής
- Η πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών²

1.2 Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Η φορολογία έχει σκοπό στο να εξασφαλίζει τα απαραίτητα δημόσια έσοδα, ικανά για να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες μαζί με τις λοιπές πηγές εσόδων.

Επίσης, μπορεί να εκπληρώνει και **κοινωνικούς σκοπούς**. Και αυτό γιατί η εκάστοτε κυβέρνηση της χώρας για την αποφυγή ή καταπολέμηση της οικονομικής ανισότητας που δημιουργείται στα διάφορα κοινωνικά στρώματα, διαμορφώνει την φορολογική πολιτική της. Οι μεταρρυθμίσεις στις οποίες θα προβεί θα ενθαρρύνει τους χαμηλόμισθους και θα επιβαρύνει τους υψηλόμισθους.

Επιπλέον, η φορολογία μπορεί να έχει και **οικονομικούς σκοπούς**, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικών κρίσεων, όπως αυτές που βιώνει τα τελευταία έτη η Ελλάδα, π.χ. η αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών, ανεξάρτητα από τους λόγους που την προκαλούν, μπορεί να οδηγήσει την κυβέρνηση στη λήψη αποφάσεων μείωσης του

---

² Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

φόρου, που εμπεριέχεται στις τιμές αυτών των προϊόντων, για να επιτύχει τη συγκράτηση του πληθυσμού.

1.3 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΦΟΡΩΝ ΣΕ ΑΜΕΣΟΥΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟΥΣ

Οι φόροι διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- Έμμεσοι φόροι, οι οποίοι είναι αυτοί που επιβάλλονται στην εγχώρια κατανάλωση αγαθών/υπηρεσιών και στις εισαγωγές
- Άμεσοι φόροι, οι οποίοι είναι αυτοί που επιβάλλονται στο εισόδημα, φυσικών ή νομικών προσώπων, και στην περιουσία³

Η διάκριση αυτή έγινε με κριτήριο ότι οι άμεσοι φόροι δεν μετακυλίνουν, σε αντίθεση με τους έμμεσους φόρους που μετακυλίνουνται.

Οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι έχουν αντίστοιχα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Οι έμμεσοι φόροι καταβάλλονται ευκολότερα από τους άμεσους, επειδή ενσωματώνονται στη τιμή του προϊόντος ή στο αντίτιμο της αποδοχής υπηρεσιών του κάθε φορολογούμενου.

Επίσης, οι έμμεσοι φόροι είναι πιο αποδοτικοί για την πολιτεία, επειδή καταβάλλονται από όλους τους πολίτες. Επιπλέον, τα συνακόλουθα της δυσανασχέτησης της καταβολής του φόρου που εκδηλώνονται με την προσπάθεια αποφυγής της φορολογίας, δεν έχουν έντονο χαρακτήρα, όπως στην άμεση φορολογία. Παραδείγματα έμμεσων φόρων είναι τα διόδια και ο ΦΠΑ τα οποία πληρώνονται από όλους εμάς. Οι έμμεσοι φόροι μειονεκτούν έναντι των άμεσων, επειδή δεν ανταποκρίνονται στη φοροδοτική ικανότητα κάθε φορολογούμενου.

Οι άμεσοι φόροι πλεονεκτούν λόγω του ότι η απόδοσή τους είναι σταθερή, παρά το γεγονός ότι η δαπάνη για τη βεβαίωση και την είσπραξή τους είναι μεγαλύτερη. Οι άμεσοι φόροι υπολογίζονται με βάση το φορολογητέο εισόδημα του κάθε ατόμου, οπότε ο κάθε

---

³ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

φορολογούμενος θα πληρώσει βάσει των δυνατοτήτων του κατά το κράτος.⁴

Συνοψίζοντας, τα κυριότερα πλεονεκτήματα άμεσων φόρων είναι :

- Δικαιότεροι
- Υπάρχει σταθερότητα απόδοσής τους
- Μικρό κόστος είσπραξης
- Ακριβής γνώση ποσών από τους φορολογούμενους

Αντιθέτως, τα μειονεκτήματα αυτών των άμεσων φαίνονται στα εξής:

- Δεν έχουν άμεση απόδοση (όπως οι έμμεσοι φόροι)
- Ευνοούν την φοροδιαφυγή
- Δυσκολότερη η διαδικασία η είσπραξή τους.

Τα πλεονεκτήματα των έμμεσων φόρων συνοψίζονται παρακάτω:

- Εύκολη είσπραξη
- Ευκολότερη καταβολή
- Δυσκολότερη η φοροδιαφυγή
- Μεγαλύτερη απόδοση
- Εισπράττονται και από τουρίστες

Ακολουθούν τα μειονεκτήματα των έμμεσων φόρων :

- Αβέβαιη η είσπραξη τους σε περιόδους οικονομικής κρίσης και αστάθεια σε τέτοιες περιόδους
- Όταν υπάρχει ζήτηση ειδών πάλι η είσπραξη του φόρου είναι αβέβαιη

Η σχέση των άμεσων και έμμεσων φόρων φανερώνει και την ανάπτυξη ή όχι ενός κράτους.

Συνήθως, μεγαλύτεροι άμεσοι φόροι υπάρχουν στα ανεπτυγμένα κράτη, ενώ το αντίθετο συμβαίνει σε υποανάπτυκτά και αναπτυσσόμενα κράτη.

---

⁴ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

1.4 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ο φόρος επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο προκύπτει στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό εφόσον ο φορολογούμενος κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα⁵.

Αν για παράδειγμα, ένας Ισπανός έχει ένα ακίνητο στην Ελλάδα, το οποίο το νοικιάζει, απαιτείται η συμπλήρωση φορολογικής δήλωσης και από αυτόν, και να καταβάλλει τον αναλογούντα φόρο στο ελληνικό δημόσιο, διότι έχει εισόδημα στην Ελλάδα.

Στο φόρο εισοδήματος υπόκεινται και τα εισοδήματα που προκύπτουν από το χρονικό σημείο του θανάτου του κληρονομούμενο μέχρι το χρόνο αποδοχής από τους κληρονόμους.

Να διευκρινίσουμε, ότι ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται κάθε οικονομικό έτος και αφορά το έτος εκτέλεσης του προϋπολογισμού και συνεπώς ο φόρος επιβάλλεται στο εισόδημα που έχει αποκτηθεί στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος του τρέχοντος. Δηλαδή, κατά το έτος 2015, υπολογίζεται ο φόρος για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέσα στο 2014. Η χρονική διάρκεια του οικονομικού έτους αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους.

1.5 ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Οι φορολογούμενοι που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα υπόκεινται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά τους που προκύπτει στην ημεδαπή και την αλλοδαπή (παγκόσμιο εισόδημα) και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος.

Οι φορολογούμενοι που δεν έχουν την φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα υπόκεινται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά τους που προκύπτει στην Ελλάδα και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος.

---

⁵ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

1.6 ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Στην φορολογία εισοδήματος ισχύουν οι αρχές του ετήσιου της φορολογίας, σύμφωνα με την οποία ο φόρος επιβάλλεται κάθε χρόνο, καθώς και της αυτοτέλειας των χρήσεων, συμφωνά με την οποία το εισόδημα εντάσσεται και φορολογείται στο χρόνο που αποκτήθηκε.

Οι πηγές εισοδήματος σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κώδικα Φορολογίας Φυσικών & Νομικών Προσώπων είναι οι εξής:

- Εισόδημα από Ακίνητα
- Εισόδημα από Κινητές Αξίες
- Εισόδημα από Εμπορικές Επιχειρήσεις
- Εισόδημα από Γεωργικές Επιχειρήσεις
- Εισόδημα από Μισθωτές Υπηρεσίες
- Εισόδημα από Υπηρεσίες Ελευθέρων Επαγγελματιών και Λοιπές Πηγές

Τα εισοδήματα που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο μπορεί να προέρχονται από διαφορετικές πηγές, όπως για παράδειγμα, όταν ένας μισθωτός έχει ταυτόχρονα εισοδήματα από εκμετάλλευση ακινήτων που του ανήκουν. Φορολογούνται όμως, ως ενιαίο σύνολο.⁶

1.7 ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

Μετά τις μεταβολές που επέφεραν δύο πρόσφατοι νόμοι (ο Ν.4110/2013 και ο Ν.4152/2013) έχει μεταβληθεί το πλαίσιο των υποχρεων σε υποβολή δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος.

Υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης (έντυπο Ε1), έχει:

α) Κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το αν υπόκειται ή όχι σε φόρο, εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του, και εφόσον δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί προσώπων που βαρύνουν τους φορολογούμενους.

Η προηγούμενη διάταξη υποχρέωνε σε υποβολή φορολογικής δήλωσης τα φυσικά πρόσωπα, των οποίων το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά

τους υπερέβαινε το ποσό των 3.000 ευρώ, καθώς και όταν ο υπόχρεος υπαγόταν σε φόρο μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα.

Εξαίρεση αποτελούσε το φυσικό πρόσωπο, που αποκτούσε αποκλειστικά ετήσιο εισόδημα με βάση τις διατάξεις των αντικειμενικών δαπανών (τεκμηρίων) διαβίωσης μέχρι 5.000 ευρώ.

Υποχρέωση για υποβολή δήλωσης υπήρχε επίσης και όταν το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου ήταν μικρότερο από 3.000 ευρώ, αλλά στο εισόδημα αυτό περιλαμβανόταν και ζημία από εμπορική επιχείρηση ή γεωργική εκμετάλλευση, την οποία δικαιούταν να συμψηφίσει με εισοδήματα του ίδιου και των επόμενων ετών⁷.

Ειδικά, τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία αποκτούσαν αποκλειστικά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, αυτά υποχρεούνταν να υποβάλουν δήλωση, αν το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά τους υπερέβαινε το ποσό των 5.000 ευρώ, εφόσον έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα και δεν συνέτρεχε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις :

- Κύριοι ή κάτοχοι Ι.Χ ή ημιφορτηγών κ.λπ.
- Όσοι αγοράζουν ακίνητα ή ανεγείρουν οικοδομή.
- Όσοι διατηρούν μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150 τετραγωνικά μέτρα ή κατοικούν σε οικοδομή με επιφάνεια πάνω από 200 τετραγωνικά μέτρα.
- Όσοι έχουν άδεια της αρμόδιας αρχής να πωλούν αγαθά πλανοδίως ή στις λαϊκές αγορές.

Φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, που έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, εφόσον το ετήσιο καθαρό γεωργικό τους εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ και δεν συντρέχει για τα πρόσωπα αυτά μία από τις λοιπές περιπτώσεις υποχρέωσης υποβολής της δήλωσης.

Φυσικά πρόσωπα, τα οποία αποκτούν και γεωργικό εισόδημα, χωρίς να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, υποχρεούνται να υποβάλλουν

---

⁷ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

δήλωση, ανεξάρτητα από το ύψος του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που αποκτούν ή το ύψος των επιδοτήσεων που λαμβάνουν ή το ύψος του επιστρεφόμενου φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν.

β) Κάθε φυσικό πρόσωπο για το εισόδημα που αποκτά στην Ελλάδα, ανεξάρτητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του.

γ) Τα ανήλικα τέκνα για το εισόδημα που αποκτούν με προϋποθέσεις

δ) Οι κάτοικοι εξωτερικού για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα ή υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 16 (αντικειμενικές δαπάνες) και 17 του Κ.Φ.Ε. (δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων).

ε) Οι κάτοικοι εξωτερικού που δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα, αλλά κατέχουν περιουσιακά στοιχεία και υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 16 (αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες-τεκμήριο διαβίωσης) του Κ.Φ.Ε. ή έχουν προβεί σε αγορές περιουσιακών στοιχείων με εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 17 (δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων-πόθεν έσχες) του Κ.Φ.Ε., παρά το γεγονός ότι δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί τεκμηρίων του Κ.Φ.Ε. επειδή δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.

Για τους κατοίκους αλλοδαπής, υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης είναι αλληλεγγύως με αυτούς, οι αντιπρόσωποι ή οι πράκτορές τους στην Ελλάδα.

στ) Υποχρέωση υποβολής δήλωσης έχει οποιοσδήποτε, εφόσον προσκληθεί γι' αυτό εγγράφως από τον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή ο καλούμενος υποχρεούται να υποβάλει τις οικείες δηλώσεις μέσα στην προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης σε αυτόν της οικείας πρόσκλησης.

1.8 ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΖΥΓΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 67 του Νόμου 4172/2013, όπως αυτός δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α' 167/23-7-2013, για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά, ως προς την Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος των συζύγων ισχύουν τα παρακάτω :

Οι σύζυγοι κατά τη διάρκεια του γάμου, υποχρεούνται να υποβάλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματα τους στα οποία ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα του καθενός συζύγου. Οι τυχόν ζημιές του εισοδήματος του ενός συζύγου δεν συμψηφίζονται με τα εισοδήματα του άλλου συζύγου. Υπόχρεος υποβολής δήλωσης είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του.⁸

Ειδικότερα οι σύζυγοι υποβάλουν χωριστή φορολογική δήλωση, ο καθένας για τα εισοδήματά του, εφόσον:

1. Έχει διακοπεί η έγγαμη συμβίωση κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Το βάρος της απόδειξης για τη διακοπή φέρει ο φορολογούμενος.
2. Ο ένας από τους δύο συζύγους είναι σε κατάσταση πτώχευσης ή έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

1.9 ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Τα ανήλικα τέκνα βαρύνουν τον ένα από τους δύο γονείς, και θεωρούνται προστατευόμενα μέλη μέχρι την ηλικία των 18 χρόνων .

Να σημειωθεί ότι ακόμα και αν, ενηλικιωθούν θεωρούνται **προστατευόμενα μέλη** σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , αν ανήκουν σε κάποια από τις παρακάτω περιπτώσεις

- ✓ Τα ανήλικα άγαμα τέκνα.
- ✓ Τα ενήλικα άγαμα τέκνα τα οποία δεν έχουν υπερβεί το 25ο έτος της ηλικίας τους και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού ή εξωτερικού, καθώς και εκείνα τα οποία παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης στο εσωτερικό.

Ειδικά για τα τέκνα του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και για τα τέκνα που δεν σπουδάζουν, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θεωρούνται προστατευόμενα μέλη παρατείνεται μέχρι και δύο έτη, εφόσον κατά τα έτη αυτά είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.

---

⁸ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

- ✓ Τα άγαμα τέκνα τα οποία δεν υπάγονται στην προηγούμενη περίπτωση, εφόσον υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.
- ✓ Τα τέκνα που είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή τελούν σε κατάσταση χηρείας, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω⁹

Σημείωση : Δεν θεωρούνται προστατευόμενα μέλη, τα τέκνα τα οποία πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις, αλλά λαμβάνουν οποιοδήποτε εισόδημα.

Στην περίπτωση αυτή τα τέκνα φορολογούνται ξεχωριστά και υποβάλλουν ξεχωριστή φορολογική δήλωση, όταν λαμβάνουν εισοδήματα :

1. από προσωπική εργασία
2. από περιουσιακά στοιχεία που έχουν μεταβιβαστεί στο όνομα τους
3. από κληρονομιά ή γονική παροχή από παππούδες, γιαγιάδες, θείους και όχι από τους γονείς.
4. από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει στο όνομα τους
5. από κληρονομιά ή γονική παροχή από τον γονέα ο οποίος έχει αποβιώσει κατά τον χρόνο που προκύπτει το εισόδημα.
6. από σύνταξη λόγου θανάτου του πατέρα ή της μητέρας.

1.10 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Το εισόδημα κάθε φορολογούμενου διακρίνεται σε δύο είδη: το πραγματικό και το τεκμαρτό.

Πραγματικό είναι το εισόδημα που πραγματικά απέκτησε ο φορολογούμενος κατά την περίοδο για την οποία υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης και προσδιορίζεται βάσει πραγματικών στοιχείων, όπως οι βεβαιώσεις αποδοχών, το εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται, οι τόκοι καταθέσεων, το εισόδημα από ενοίκια ακινήτων και κάθε άλλο εισόδημα το οποίο προκύπτει από πραγματικά στοιχεία.

---

⁹ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

Αντιθέτως, το **τεκμαρτό** προκύπτει από υπολογισμούς που γίνονται βάσει άλλων δεδομένων, όπως είναι οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες, η απόκτηση ή και η κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου (τεκμήρια διαβίωσης)¹⁰

Με τα τεκμήρια το κράτος προσπαθεί να προσδιορίσει το πραγματικό εισόδημα του πολίτη.

Τα **τεκμήρια διαβίωσης** διακρίνονται σε δυο κατηγορίες:

(α) τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης (του τρόπου ζωής), και

(β) τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες).

Τα τεκμήρια αφορούν μόνο τα φυσικά πρόσωπα και όχι τις εταιρείες και τα λοιπά νομικά πρόσωπα.

Δεν εξετάζεται αν τα φυσικά πρόσωπα είναι ενήλικα ή ανήλικα, αλλοδαπά ή ημεδαπά, αρκεί μόνο τα αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα να έχουν την διαμονή ή την κατοικία τους στην Ελλάδα.

Για την πληρέστερη κατανόηση της έννοιας «τεκμήρια διαβίωσης», ακολουθεί παράδειγμα.

Έστω ότι ο ένας φορολογούμενος δηλώνει 7.000 ευρώ και στην κατοχή του έχει δύο σπίτια, μία πισίνα και δύο αυτοκίνητα.

Το κράτος θεωρεί ότι με 7.000 ευρώ δεν μπορεί να τα συντηρήσει, αλλά θεωρεί ότι μπορεί να τα συντηρήσει με 15.000 ευρώ (μαζί με τα έξοδα διαβίωσης του ατόμου).

Έτσι, επειδή αυτό που θεώρησε το κράτος, είναι ποσό μεγαλύτερο του δηλωθέντος ποσού, θα φορολογηθεί για εισόδημα 15.000 ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΠΗΓΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

---

¹⁰ Πηγή: Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)

Σε προηγούμενο κεφάλαιο, αναφερθήκαμε συνοπτικά στις πηγές εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Σε αυτό, θα γίνει μια εκτενέστερη ανάλυση στις πηγές εισοδήματος και εξετάζοντας τα, θα αναπτυχθούν οι αλλαγές που έχουν γίνει βάση των νέων νόμων.

2.1 Εισόδημα από ακίνητα

Έννοια

Τα εισοδήματα από ακίνητα περιλαμβάνουν τα εισοδήματα αυτά τα οποία προέρχονται από οικοδομές και από εκμίσθωση γαιών¹¹.

Εισόδημα από ακίνητα είναι αυτό που προέρχεται μέσα σε κάθε οικονομικό ή γεωργικό έτος, από εκμίσθωση ή επίταξη, άμεσα, ή έμμεσα από ιδιοχρηση μίας ή περισσότερων οικοδομών.

Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί με συμβόλαιο ή έχει αποκτηθεί με δικαστική απόφαση ή επικαρπίας ή οίκησης.

Σε περίπτωση λοιπόν που το ακίνητο μεταβιβάζεται με προσύμφωνο, με το οποίο παραδίδεται η νομή, η κατοχή και η χρήση ακινήτου, υποκείμενο φορολογικής ενοχής για το εισόδημα του ακινήτου εξακολουθεί να παραμένει ο αρχικός κύριος ή επικαρπωτής, ο οποίος και μετά την σύνταξη του προσυμφώνου εξακολουθεί να διατηρεί το δικαίωμα της κυριότητας και της επικαρπίας.

Προσδιορισμός του εισοδήματος από οικοδομές.

Προκειμένου να εξευρεθεί το καθαρό, φορολογητέο εισόδημα από οικοδομές πρέπει πρώτα απ' όλα να προσδιοριστεί το ακαθάριστο, μικτό εισόδημα από το οποίο στη συνέχεια θα εκπέσει ένα ποσοστό που αντιπροσωπεύει τις παραγωγικές δαπάνες του εισοδήματος αυτού. Για οικοδομή που εκμισθώνεται, ως ακαθάριστο εισόδημα θεωρείται το μίσθωμα που έχει συμφωνηθεί.

Σε περιοχές που εφαρμόζεται το σύστημα της αντικειμενικής αξίας προβλέπεται τεκμαρτός προσδιορισμός του ελάχιστου εισοδήματος ,με

---

¹¹ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

ποσοστό 3,5% επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου που εκμισθώνεται¹².

Συμπληρωματικός Φόρος Εισοδήματος

Το ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση και από ιδιόχρηση ακινήτων υπόκειται και σε συμπληρωματικό φόρο 1,5%.

Ο συντελεστής αυτός αυξάνεται σε 3%, στις περιπτώσεις που το ακαθάριστο εισόδημα προέρχεται από ακίνητα που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες και η επιφάνεια της κάθε μιας από αυτές είναι μεγαλύτερη των 300τ.μ.

Ο συμπληρωματικός φόρος για τα εισοδήματα από ακίνητα εταιριών, κοινοπραξιών κλπ. είναι 3% όταν η επιφάνεια είναι έως 300τ.μ. και 6% όταν η επιφάνεια είναι μεγαλύτερη των 300τ.μ.

Αν και η σύζυγος λαμβάνει εισόδημα από ακίνητα, τότε και εκείνη θα φορολογηθεί με το συμπληρωματικό φόρο, ξεχωριστά για τα δικά της εισοδήματα. Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης ακινήτου, το ποσοστό 1,5% του συμπληρωματικού φόρου, υπολογίζεται στο ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση, δηλαδή στο μίσθωμα που εισπράττει ο υπεκμισθωτής πριν από την έκπτωση του μισθώματος που καταβάλλει στον εκμισθωτή.

Προσδιορισμός του εισοδήματος από εκμίσθωση γαιών.

Ως ακαθάριστο εισόδημα από γαίες θεωρείται το συμφωνηθέν μίσθωμα. Εάν δεν υπάρχουν τα συμφωνητικά ή εάν το μίσθωμα που αναγράφεται στο συμφωνητικό δεν ταιριάζει με την μισθωτική αξία τότε ο προσδιορισμός του γίνεται με σύγκριση προς παρόμοιες εκμισθώσεις. Δεν ταιριάζει το μίσθωμα του συμφωνητικού σε σχέση με την μισθωτική αξία όταν η μισθωτική αξία είναι ανώτερη του συμφωνημένου μισθώματος κατά 25% του μισθώματος αυτού.

Για τον προσδιορισμό του καθαρού, φορολογητέου εισοδήματος προβλέπεται η αφαίρεση από το ακαθάριστο εισόδημα ορισμένων

---

¹² Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

ποσών εκπτώσεων όπως φόροι, τέλη, δικαιώματα που βαρύνουν τις γαίες, ποσοστό 5% για αποσβέσεις και έξοδα συντήρησης κ.α.¹³.

Αυτοτελής φορολόγηση

Επιβάλλεται αυτοτελώς φορολογία με συντελεστή 25 % στον οποίο περιλαμβάνεται ο φόρος εισοδήματος, τα τέλη χαρτοσήμου και η εισφορά ΟΓΑ στο χαρτόσημο, στο ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων, γενικώς, σε οικοδομές που από τον κανονισμό της οροφокτησίας ανήκουν στους ιδιοκτήτες των διηρημένων ιδιοκτησιών της.

Το ποσό του φόρου που αναλογεί αποδίδεται από τον διαχειριστή της πολυκατοικίας με δήλωση, η οποία υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μήνα Δεκεμβρίου του οικείου έτους, στη ΔΟΥ στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται το εκμισθωμένο ακίνητο.

Από το εισόδημα από ακίνητα απαλλάσσεται:

1. Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτων από τον κύριο, νομέα ή επικαρπωτή αυτών, στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, χωρίς αντάλλαγμα.
2. Το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά.
3. Το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κατοικίας εμβαδού μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα, από τον γονέα που έχει την κυριότητα ή την επικαρπία αυτής προς τα τέκνα του ή από τα τέκνα που έχουν την κυριότητα ή την επικαρπία αυτής προς τους γονείς τους, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία.

Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από ακίνητα

- Δεν έχουν δικαίωμα να εγείρουν αγωγή έξωσης ή να μεταβιβάσουν την κυριότητα με οποιοδήποτε τρόπο ή να συστήσουν εμπράγματα δικαιώματα για μια 5ετία, από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στα ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα ενοίκια.
- Δεν έχουν δικαίωμα να παραχωρήσουν υποθήκη για μια 10ετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στα ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα ενοίκια.

¹³ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

- Δεν έχουν δικαίωμα να πάρουν στεγαστικό δάνειο από τις τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και λοιπούς οργανισμούς οι οποίοι χορηγούν στεγαστικά δάνεια.

Τα ενοίκια από εκμίσθωση ακινήτων που δηλώνονται εκπρόθεσμα, φορολογούνται αυτοτελώς χωρίς καμία έκπτωση ή μείωση, με συντελεστή 50%, εφόσον μέσα σε 3 μήνες από την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης, ζητηθεί το πιστοποιητικό για να ασκηθεί αγωγή έξωσης, παραχώρηση υποθήκης κλπ

2.2 Εισόδημα από κινητές αξίες

Έννοια

Εισόδημα από κινητές αξίες είναι αυτό που αποκτάται κάθε οικονομικό έτος από κάθε δικαιούχο κινητών αξιών, το οποίο προκύπτει:

α) Από μερίσματα και τόκους ιδρυτικών τίτλων και μετοχών των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών, ομολογιών και χρεογράφων γενικά του Ελληνικού Δημοσίου ή ημεδαπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ημεδαπών επιχειρήσεων κάθε είδους, καθώς και από αμοιβές και ποσοστά των διοικητικών συμβούλων και εκτός μισθού αμοιβές και ποσοστά των διευθυντών και διαχειριστών των ανωνύμων εταιριών.

β) Από μερίσματα και τόκους των τίτλων αλλοδαπής προέλευσης που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση.

γ) Από τόκους κάθε τίτλου έντοκης κατάθεσης τοις μετρητοίς ή εγγύησης, καθώς και κάθε τίτλου χρεωστικού με υποθήκη, ενέχυρο ή όχι, από εκείνους που δεν περιλαμβάνονται στις περιπτώσεις α' και β'. Ομοίως, το εισόδημα από τόκους που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση, με εξαίρεση αυτά που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 25 και της παραγράφου 4 του άρθρου 48 του παρόντος.

δ) Από κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς και η πρόσθετη αξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι αμοιβαίων κεφαλαίων από την εξαγορά μεριδίων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης.¹⁴

---

¹⁴ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

ε) Από κέρδη ανωνύμων εταιριών που διανέμονται με τη μορφή μετρητών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους.

στ) Από την υπεραπόδοση επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων, που σχηματίζονται με τις διατάξεις του ν.δ.400/1970 (ΦΕΚ 22 Α') για ασφαλίσεις ζωής.

ζ) Από τόκους με τους οποίους πιστώνεται ο "Λογαριασμός Νεότητας Προσωπικού ΟΤΕ", που τηρείται στον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας Α.Ε. και ο οποίος αποτελείται σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας του λογαριασμού αυτού από την τοποθέτηση των μηνιαίων εισφορών του υπαλλήλων του με σκοπό τη χορήγηση εφάπαξ χρηματικής παροχής στα ενήλικα τέκνα τους. Επί των τόκων αυτών ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) εξαντλούμενης της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 περίπτωση β' και 5 περίπτωση α' του άρθρου 54 εφαρμόζονται αναλόγως και στα εισοδήματα της περίπτωσης αυτής.

η) Από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον ο δικαιούχος του εισοδήματος είναι κάτοικος Ελλάδας και δεν είναι επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή εταιρία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή αμοιβαίο κεφάλαιο του Ν.1969/1991. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις γγ' έως και ζζ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 20 του άρθρου 2 του Ν.2396/1996 (ΦΕΚ 73 Α'), καθώς και αυτά που καθορίζονται με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Για τους σκοπούς της περίπτωσης αυτής, ως παράγωγο χρηματοοικονομικό προϊόν θεωρείται και κάθε σύμβαση SWAP επί συναλλάγματος, ανεξάρτητα από το χρόνο σύναψής της, ως ενιαίας ή ως σύνολο επί μέρους συμβάσεων.

2.3 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Έννοια

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που αποκτάται από ατομική ή εταιρική επιχείρηση εμπορική, βιομηχανική, βιοτεχνική ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος, το οποίο όμως δεν υπάγεται στα ελεύθερα επαγγέλματα του άρθρου 48 του ΚΦΕ.¹⁵

Επιχείρηση αποτελεί και μεμονωμένη ή συμπτωματική πράξη που αποβλέπει στην επίτευξη του κέρδους καθώς και η πώληση μέσα σε 2 χρόνια από την απόκτηση εξ επαχθούς αιτίας εδαφικών εκτάσεων που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως και έχουν μεγάλη αξία.

Ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται:

Το κέρδος από την άσκηση επιχείρησης αγοραπωλησίας ακινήτων γενικά εκτός από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 34 των οποίων το καθαρό κέρδος εξευρίσκεται με ειδικό τρόπο.

Φορολογία κερδών ατομικής επιχείρησης

Τα κέρδη της ατομικής επιχείρησης φορολογούνται στο όνομα του φυσικού προσώπου που την έχει, ανεξάρτητα αν τα κέρδη παρέμειναν στην επιχείρηση για την επέκταση των δραστηριοτήτων της ή τα χρησιμοποίησε για την κάλυψη των οικογενειακών του αναγκών.

Για τα κέρδη της ατομικής επιχείρησης δεν συμπληρώνεται χωριστή δήλωση κερδών, αλλά τα δηλώνει ο επιχειρηματίας στην ατομική του δήλωση Φορολογία κερδών που προέρχονται από Ο.Ε., Ε.Ε., Αστικές εταιρίες και Κοινωνίες Αστικού δικαίου

Τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων αυτών φορολογούνται με συντελεστή 20% μετά τις παρακάτω αφαιρέσεις:

α) των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς.

β) των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ανωνύμων εταιριών ή συνεταιρισμών ή κερδών αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και από τη συμμετοχή σε άλλες Ο.Ε., Ε.Ε., κοινοπραξίες κλπ.

γ) επιχειρηματικής αμοιβής.

---

¹⁵ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

Από το εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις απαλλάσσονται:

α) Τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων, τα οποία υπόκεινται στον ειδικό φόρο για τα πλοία, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

β) Η περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 6 καταργήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 3842/2010 και η κατάργησή της ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 2010 για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την ημερομηνία αυτή και μετά, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του ίδιου νόμου.

γ) Από 1ης Ιανουαρίου 2003 το ποσό της επιχορήγησης που καταβάλλεται στους νέους επαγγελματίες οι οποίοι υπάγονται στα προγράμματα απασχόλησης του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) της παραγράφου 9 του άρθρου 29 του ν.1262/1982(ΦΕΚ 70Α). Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για τα ποσά των επιχορηγήσεων που καταβάλλονται στους νέους ελεύθερους επαγγελματίες.

δ) Τα κέρδη φυσικών προσώπων και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που εμπίπτουν στη Σύσταση 2003/361 /ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προς την εταιρεία «Δ.Ε.Η. Α.Ε». ή άλλο προμηθευτή, μετά από την ένταξη τους στο «Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων μέχρι δέκα (10) kw», κατόπιν αποφάσεως των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του Άρθρου 14 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ 8 Α')¹⁶.

2.4 Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

Έννοια

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει σε κάθε οικονομικό ή γεωργικό έτος και αποκτάται από την εκμετάλλευση μίας ή περισσότερων γεωργικών επιχειρήσεων κάθε είδους , όπως είναι οι αγροτικές, κτηνοτροφικές ,πτηνοτροφικές, μελισσοκομικές, δασικές, αλιευτικές κ.λπ. (άρθρο 40 Ν2238/1994).

¹⁶ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

Ως γεωργικές επιχειρήσεις θεωρούνται εκείνες που έχουν ως αντικείμενο την παραγωγή φυτικών και ζωικών προϊόντων με την ¹⁷καλλιέργεια ή την εκμετάλλευση της γης, όχι όμως και οι επιχειρήσεις που προβαίνουν σε επεξεργασία αυτών των προϊόντων με σκοπό τη δημιουργία με μεταποίηση νέου προϊόντος.

Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων Γεωργικών Επιχειρήσεων

Σαν ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται η αξία των προϊόντων όπως αυτή εμφανίζεται στα βιβλία της γεωργικής επιχείρησης. Αν δεν τηρούνται βιβλία, ως ακαθάριστο έσοδο παίρνεται η αξία των προϊόντων αποτιμημένων με τη μέση τιμή χονδρικής πώλησης που ίσχυε κατά το χρόνο και τόπο παραγωγής.

Από το εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις απαλλάσσονται:

Από το καθαρό γεωργικό εισόδημα των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, απαλλάσσεται του φόρου ποσό 1.500,00 ή 3.000,00 € εφόσον τα πρόσωπα αυτά πήραν εξισωτικές αποζημιώσεις. Προκειμένου για νέους αγρότες τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά 50% για τα πρώτα 5 χρόνια και κατά 25% για τα επόμενα 5 χρόνια.

Η απαλλαγή αυτή ισχύει με την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά θα εξακολουθήσουν να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες για μία ακόμα δεκαετία.

Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το Γεωργικό Εισόδημα

Όσοι αποκτούν καθαρό γεωργικό εισόδημα από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα και είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα αυτό και είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, τότε δεν δικαιούνται:

- να εισπράξουν επιστρεφόμενο Φ.Π.Α. ποσού πάνω από 900€
- να εισπράξουν επιδοτήσεις ποσού πάνω από 1500€ για τη φυτική παραγωγή και 2200€ για τη ζωική παραγωγή εφόσον είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, ή να εισπράξουν οποιοδήποτε ποσό επιδότησης ή αποζημίωσης γεωργικής παραγωγής εφόσον δεν είναι κατά κύριο

¹⁷ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

επάγγελμα αγρότες να πάρουν άδεια από την αρμόδια αρχή να πωλούν αγροτικά προϊόντα πλανοδίως ή σε λαϊκές αγορές

- να πάρουν άδεια αγροτικού αυτοκινήτου
- να μεταβιβάσουν με οποιοδήποτε τρόπο την κυριότητα γεωργικής γης για μια 5ετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Όσοι δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και αποκτούν καθαρό γεωργικό εισόδημα από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα αυτό, δεν δικαιούνται:

- να εισπράξουν κάθε μορφής και ποσού επιδότησης
- να εισπράξουν κάθε ποσό αποζημίωσης γεωργικής παραγωγής, λόγω έκτακτων και απρόβλεπτων ζημιών
- να πάρουν άδεια αγροτικού αυτοκινήτου
- να μεταβιβάσουν με οποιοδήποτε τρόπο την κυριότητα γεωργικής γης, για μια 5ετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

2.5 Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Έννοια

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αυτό που προκύπτει από τους μισθούς, τα ημερομίσθια, τα επιδόματα, τις επιχορηγήσεις, τις συντάξεις και γενικά από κάθε παροχή οποιασδήποτε μορφής εξαρτημένης εργασίας¹⁸

Κύριο χαρακτηριστικό επομένως της προέλευσης του εισοδήματος από την αυτήν την πηγή είναι η ύπαρξη γραπτής σύμβασης ή προφορικής συμφωνίας, εξαρτημένης εργασίας.

Από το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες απαλλάσσονται:

α) Οι συντάξεις και κάθε είδους περιθάλψεις, οι οποίες παρέχονται σε ανάπηρους πολέμου και θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου ως και σε ανάπηρους και θύματα ειρηνικής περιόδου, στρατιωτικούς

---

¹⁸ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

γενικά που έπαθαν κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους προδήλως, αναμφισβήτητα και εξαιτίας αυτής.¹⁹

β) Η σύνταξη που καταβάλλεται σε ανάπηρους πολέμου με βάση τα έτη υπηρεσίας τους στο Δημόσιο, κατά το ποσό της αναπηρικής σύνταξης την οποία θα ελάμβανε ο δικαιούχος αν δε είχε παραιτηθεί από το δικαίωμα λήψης της. Η διάταξη αυτής της περίπτωσης εφαρμόζεται ανάλογα και στις συντάξεις που καταβάλλονται από το Δημόσιο σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου.

γ) Το εξωιδρυματικό επίδομα, καθώς και το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται η σύνταξη, που καταβάλλεται σε τυφλούς και γενικά σε πρόσωπα, που ευρίσκονται διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη, περιποίηση και συμπαράσταση άλλων προσώπων (απόλυτος αναπηρία), τα οποία καταβάλλονται στους δικαιούχους από το Δημόσιο ή άλλους ασφαλιστικούς φορείς.

δ) Η σύνταξη, που καταβάλλεται σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').

ε) Οι μισθοί, συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε πρόσωπα που είναι ολικώς τυφλοί, καθώς και σε πρόσωπα που παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες, που υπερβαίνει σε ποσοστό το ογδόντα τοις εκατό (80%).

στ) Οι αποδοχές των αλλοδαπών κατωτέρων πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων. ζ) Τα επιδόματα που καταβάλλονται στους δικαιούχους σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2, 3 και 6 του άρθρου 63 του ν.1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').

η) Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) που καταβάλλεται στους δικαιούχους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 2453/1997.

θ) Από 1.1.2010 και κατά ποσοστό 65% τα ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας και η ειδική αποζημίωση που προβλέπονταν στην παρ. 7 του άρθρου 14, όπως ίσχυε πριν την κατάργησή της με την παρ. 7 του άρθρου 5 του ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58/Α').

---

¹⁹ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

ι) Από 1.1.2010 και κατά ποσοστό 50% των αποδοχών των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στα ²⁰ελληνικά σχολεία που λειτουργούν στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και έχουν την ελληνική ιθαγένεια ή την ελληνική και τη γερμανική ιθαγένεια ή μόνο τη γερμανική ή είναι πολίτες τρίτης χώρας και πληρώνονται από το Ελληνικό Δημόσιο ή φορέα που βρίσκεται στην αλλοδαπή και αποτελεί υποδιαίρεση του Ελληνικού Δημοσίου ή υπηρεσία αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου επί του υπολοίπου των αποδοχών τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2.6 Εισόδημα από Υπηρεσίες Ελεύθερων Επαγγελματιών και από κάθε άλλη πηγή

Έννοια

Ως εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα ο νόμος ορίζει τις αμοιβές που προέρχονται από την άσκηση ορισμένων, ρητά κατονομαζόμενων στο άρθρο 48 του Ν2238/1994, επαγγελματιών που είναι : του ιατρού, μαίας, δικηγόρου, κτηνιάτρου φυσιοθεραπευτή, ψυχολόγου, αρχιτέκτονα, ξεναγού, λογιστή, εμπειρογνώμονα, και πολλών άλλων επαγγελματιών.

Κοινό χαρακτηριστικό των παραπάνω είναι η παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών από τα πρόσωπα που τα ασκούν καθώς και ότι για την άσκηση τους απαιτούνται επιστημονικές, καλλιτεχνικές ή ειδικές γνώσεις, δηλαδή κατά την παροχή αυτών προέχει το πνευματικό στοιχείο.

Σε περίπτωση που τα πρόσωπα τα οποία ανήκουν στην παραπάνω κατηγορία παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε επιχειρήσεις και συνδέονται με εξαρτημένη σχέση εργασίας, οι αμοιβές που αποκτούν από την εργασία αυτή δεν αποτελούν εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα αλλά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, γιατί προέχει το στοιχείο της εξαρτημένης εργασίας.

---

²⁰ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

Ως εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών λογίζεται και κάθε εισόδημα που δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποια από τις άλλες κατηγορίες:

- α) Το εισόδημα που προέρχεται από την αυτοτελή εκμίσθωση επίπλων ή μηχανημάτων.
- β) Οι αμοιβές που αποκτώνται από το επάγγελμα του μοντέλου.
- γ) Οι αμοιβές που χορηγούνται από το αρχαιολογικό Συμβούλιο σε πρόσωπα που εντόπισαν και παρέδωσαν αρχαία αντικείμενα.
- δ) Οι αμοιβές των ασκούμενων δικηγόρων.
- ε) Οι αμοιβές που εισπράττουν οι καθηγητές ΑΕΙ από τη συγγραφή και πώληση των βιβλίων
- στ) Η αμοιβή που καταβάλλεται στον εργαζόμενο από τον εργοδότη του, ως αντάλλαγμα της απόκτησης δικαιώματος σε εφεύρεση του.
- ζ) Οι αμοιβές των μεταφραστών κινηματογραφικών έργων.
- η) Οι αμοιβές διαιτητών ποδοσφαιρικών αγώνων.
- θ) Οι αμοιβές σε διαιτητή-δικαστικό λειτουργό.
- ι) Οι αμοιβές του συντηρητή έργων τέχνης.
- ια) Το εισόδημα που προκύπτει από τις προμήθειες που καταβάλλουν οι ασφαλιστικές εταιρίες σε υπαλλήλους τους, λόγω της ευκαιριακής μεσολάβησής τους για την σύναψη ασφάλισης για λογαριασμό των εταιριών αυτών, εφόσον δεν ασκούν εμπορική επιχείρηση συναφή με τη λήψη αυτών των προμηθειών.

Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων από Ελευθέρια Επαγγέλματα

Τα ακαθάριστα έσοδα των ελευθέρων επαγγελματιών που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία, προσδιορίζονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων τους.²¹

Ακαθάριστο εισόδημα, για τον προσδιορισμό του κέρδους από ελευθέρια επαγγέλματα, αποτελούν οι πραγματικές εισπραχθείσες αμοιβές και όχι εκείνες τις οποίες ο νόμος τυχόν ορίζει ότι μπορούν οι επαγγελματίες να αξιώσουν ελλείψει ειδικής συμφωνίας.

Ειδικά για τους συγγραφείς, τους συνθέτες και τους καλλιτέχνες, ζωγράφους ή γλύπτες ή χαράκτες, το ακαθάριστο εισόδημα από την πνευματική τους εργασία κατανέμεται ισομερώς (αν το επιθυμούν, όχι υποχρεωτικά) στο πρώτο έτος απόκτησης του εισοδήματος από την

---

²¹ Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

εργασία αυτή και στα αμέσως τρία επόμενα έτη, συνολικά δηλαδή σε τέσσερα έτη.²²

Παρακράτηση φόρου από αμοιβές Ελευθέρων Επαγγελματιών

Το εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών υπόκειται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό αυτών. Ο φόρος παρακρατείται από τις Δημόσιες Υπηρεσίες, Τράπεζες και Πιστωτικά Ιδρύματα κλπ. καθώς και από επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που τηρούν βιβλία β' ή γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. κατά την καταβολή των αμοιβών.

Όσοι έχουν υποχρέωση να παρακρατήσουν φόρο και δεν παρακρατούν ή δεν τον αποδίδουν, τότε υπόκεινται σε πρόσθετο φόρο 2,5% για κάθε μήνα καθυστέρησης χωρίς να επιτρέπεται η επίρριψη με οποιοδήποτε τρόπο της προσαύξησης αυτής του 2,5% στον φορολογούμενο ο οποίος βαρύνεται με τον παρακρατηθέντα φόρο.

Εξαιρούνται από την παρακράτηση οι προμήθειες που καταβάλλονται από ασφαλιστικές εταιρίες στους νόμιμους αντιπροσώπους.

Οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία β' ή γ' κατηγορίας στις περιπτώσεις που δέχονται υπηρεσίες από ελεύθερους επαγγελματίες, παίρνουν από αυτούς θεωρημένες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.

Οι επιχειρήσεις κάνουν κρατήσεις με ποσοστό 20% επί της αμοιβής των ελεύθερων επαγγελματιών.

Το ποσό αυτό αποδίδεται στο Δημόσιο Ταμείο μετά τη λήξη κάθε διμήνου και μέσα στο χρονικό διάστημα από 1/3 – 20/3 για το α' δίμηνο, από 1/5 – 20/5 για το β' δίμηνο κ.ο.κ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό, θα αναλύσουμε ότι ισχύει από το 2009 έως το 2014 με την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.

---

²² Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη

3.1 Φορολογία Εισοδήματος 2009

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
2.000	0%	0	12.000	0
18.000	25%	4.50	30.00	4.500
4.00	35%	15.750	75.00	20.250
άνω 75.000	40%			

Η πρώτη κλίμακα εφαρμόζεται μόνο όταν το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες υπερβαίνει το ποσοστό του 50% του συνολικού δηλούμενου εισοδήματος που φορολογείται.²³

Ο ενδιάμεσος φορολογικός συντελεστής 25% των κλιμάκων αυτών μειώνεται σταδιακά κατά μία ποσοστιαία μονάδα κάθε έτος, από το έτος 2010 μέχρι και το έτος 2014. Το έτος 2014 ο ενδιάμεσος φορολογικός συντελεστής θα ανέρχεται σε 20%.

Η πρώτη κλίμακα εφαρμόζεται και σε ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε οικισμούς με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από χίλιους κατοίκους, εκτός αν οι οικισμοί αυτοί έχουν χαρακτηριστεί τουριστικοί τόποι.²⁴

(β) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
10.500	0%	0	10.500	0
1.500	15%	225	12.000	225
18.000	27%	4.860	30.000	5.085

²³ Παράγραφος 1 του άρθρου 9 του ΚΦΕ (ν. 2238/1994)

τα αφορολόγητα ποσά για τα δύο πρώτα τέκνα του πρώτου εδαφίου μειώνουν το πρώτο κλιμάκιο εισοδήματος της κλίμακας (β). Όταν το εισόδημα του φορολογούμενου, που φορολογείται με την κλίμακα (β), είναι μικρότερο από τις μειώσεις λόγω τέκνων, η διαφορά αυτή, κατά περίπτωση, προσαυξάνει το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (α) ή μειώνει το πρώτο κλιμάκιο εισοδήματος της κλίμακας (β) του άλλου συζύγου.

²⁴ Πηγή : Γεώργιος Α. Κορομηλάς Φορολογικές Σημειώσεις 2009

45.000	37%	16.650	75.000	21.735
άνω 75.000	40%			

Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου αυξάνεται

- κατά 1.000 ευρώ εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει,
- κατά 2.000 ευρώ εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν,
- κατά 10.000 ευρώ εάν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν
- και 1.000 ευρώ για καθένα τέκνο πάνω από τα τρία.

Τα ανωτέρω αφορολόγητα ποσά ισχύουν και για τους φορολογούμενους, που ο φόρος υπολογίζεται με την δεύτερη κλίμακα χωρίς την εφαρμογή του φορολογικού συντελεστή 10% στο πρώτο κλιμάκιο εισοδήματος της κλίμακας αυτής.

Το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, σύμφωνα με αυτά που αναφέραμε στην προηγούμενη παράγραφο, μειώνει το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και εάν αυτό δεν επαρκεί, το ποσό του τρίτου κλιμακίου.

Τεκμήρια Διαβίωσης

Κύρια κατοικία

Για την ιδιοκτησία την μίσθωση ή τη χρονομεριστική μίσθωση (leasing) κύριας κατοικίας, υπάρχει το ενδεχόμενο τεκμαρτής φορολόγησης. Όσον αφορά την κύρια κατοικία, τεκμήριο υπολογίζεται όταν αυτή ξεπερνά τα 200 τ.μ.

Δευτερεύουσα κατοικία-εξοχικά

Το μίσθωμα δευτερεύουσας κατοικίας υπολογίζεται σαν τεκμήριο εάν αυτή είναι μεγαλύτερη των 150 τ.μ πολλαπλασιασμένο όμως επί δύο. Ακόμη σαν τεκμήριο θεωρείται η κατοχή ή το μίσθωμα των εξοχικών κατοικιών αλλά επιμερισμένο για 3 μήνες το χρόνο.

Εάν υπάρχουν περισσότερες από μια δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150 τ.μ τότε υπολογίζεται συνολικά για όλες αυτές. Ακόμη προβλέπονται εκπτώσεις στα τεκμήρια για περιοχές με κάτω από 5.000 κατοίκους.

Επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ.

Η αντικειμενική δαπάνη κατοχής επιβατικών αυτοκινήτων Ιδιωτικής Χρήσης ορίζεται ως εξής:

- α) Για αυτοκίνητα μέχρι και 1.200 κ.ε. σε 3.000 ευρώ,
- β) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 1.200 κ.ε. και μέχρι 2.000 κ.ε., προστίθενται 300 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά,
- γ) Για αυτοκίνητα άνω των 2.000 κ.ε. και μέχρι 3.000 κ.ε., προστίθενται 500 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά και
- δ) Για αυτοκίνητα άνω των 3.000 κ.ε., προστίθενται 700 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά.

Τα ανωτέρω καταλαμβάνουν και τα αυτοκίνητα μεικτής χρήσης καθώς και τα αυτοκίνητα τύπου jeep.

Τα παραπάνω ποσά μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του αυτοκινήτου, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, κατά ποσοστό 30% για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε και μέχρι δέκα έτη και κατά ποσοστό 50% για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

Παρακάτω παραθέτουμε με ορισμένα παράδειγμα :

<u>Κυβικά εκατοστά</u>	<u>Μέχρι και 5 έτη</u>	<u>Από 5 έτη έως 10</u>	<u>Πάνω από 10 έτη</u>
1000	3000	2100	1500
1200	3000	2100	1500
1400	3600	2520	1800
1500	3900	2730	1950
1600	4200	2940	2100
1700	4500	3150	2250
1800	4800	3360	2400
2000	5400	3780	2700
2500	7900	5530	3950
3000	10400	7280	5200
3500	13900	9730	6950

Σκάφη αναψυχής

Για τα σκάφη αναψυχής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης τους ορίζεται ως εξής :

α) Προκειμένου για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου (χωρίς χώρο ενδιαίτησης), ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους

- μέχρι 5 μέτρα, στο ποσό των τριών χιλιάδων ευρώ .

- πάνω από 5 μέτρα ορίζεται στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων ευρώ .

β) Προκειμένου για μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους

- μέχρι και επτά μέτρα, στο ποσό των οχτώ χιλιάδων ευρώ .
- άνω των επτά και μέχρι δέκα μέτρα προστίθενται δύο χιλιάδες ευρώ για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους.
- άνω των δέκα μέτρων και μέχρι δώδεκα μέτρα, προστίθενται πέντε χιλιάδες ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.
- άνω των δώδεκα μέτρων και μέχρι δεκαπέντε μέτρα, προστίθενται δέκα χιλιάδες ευρώ για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους.
- άνω των δεκαπέντε μέτρων και μέχρι δεκαοκτώ μέτρα, προστίθενται δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους.
- άνω των δεκαοκτώ και μέχρι είκοσι δύο μέτρα, προστίθενται είκοσι χιλιάδες ευρώ για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους.
- πάνω από είκοσι δύο μέτρα, προστίθενται τριάντα πέντε χιλιάδες ευρώ για κάθε επιπλέον μέτρο μήκους.

Επίσης, τα ποσά της περίπτωσης αυτής μειώνονται κατά ποσοστό 50% για τα πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο, τύπων «τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτυ», που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του

- κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε και μέχρι δέκα έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά
- και τριάντα τοις εκατό αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

Παρακάτω παραθέτουμε πίνακα με ορισμένα παραδείγματα :

<u>Μήκος σκάφους</u>	<u>Μέχρι 5 έτη</u>	<u>Πάνω από 5 μέχρι και 10</u>	
		<u>έτη</u>	<u>Πάνω από 10 έτη</u>
7	8000	6800	5600
8	10000	8500	7000
9	12000	10200	8400
10	14000	11900	9800

11	19000	16150	13300
12	24000	20400	16800
13	34000	28900	23800
14	44000	37400	30800
15	54000	45900	37800
16	69000	58650	48300
17	84000	71400	58800
18	99000	84150	69300
19	119000	101150	83300
20	139000	118150	97300
21	159000	135150	111300
25	284000	241400	198800

Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα.

Η αντικειμενική δαπάνη για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν υπολογίζεται ως εξής :

α) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων ευρώ.

β) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων ευρώ για τους εκατόν πενήντα πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα ίππους.

γ) Για αεροσκάφη αεροπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης.

Τα πιο πάνω ποσά δεν μειώνονται λόγω ακινησίας ή παλαιότητας λόγω συαπουσίας σχετικής πρόβλεψης στο νόμο.

Δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τις δεξαμενές κολύμβησης ορίζεται κλιμακωτά ως εξής :

- Σε 100 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα τετραγωνικά μέτρα και
- Σε 200 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για επιφάνεια άνω των εξήντα (τετραγωνικών μέτρων).

Τα παραπάνω ισχύουν και στη περίπτωση που η δεξαμενή είναι συναρμολογούμενη αφού ο νόμος δεν κάνει καμία εξαίρεση.

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης, τα παραπάνω ποσά αυτής της περίπτωσης διπλασιάζονται.

Για κοινόχρηστες πισίνες που βρίσκονται σε συγκροτήματα πολυκατοικιών, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης επιμερίζεται στους ιδιοκτήτες των ακινήτων με βάση τα χιλιοστά κάθε διαμερίσματος στο οικόπεδο.

Επιφάνεια (σε τ.μ.)	Αντικειμενική εξωτερικής πισίνας (σε €)	Αντικειμενική δαπάνη εσωτερικής πισίνας (σε €)
30	3000	6000
60	6000	12000
90	12000	24000

3.2 Φορολογία εισοδήματος 2010

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Κλίμακιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
12.000	0%	0	12.000	0
4.000	18%	720	16.000	720
6.000	24%	1.440	22.000	2.160
4.000	26%	1.040	26.000	3.200
6.000	32%	1.920	32.000	5.120
8.000	36%	2.880	40.000	8.000
20.000	38%	7.600	60.000	15.600
40.000	40%	16.000	100.000	31.600
Υπερβάλλον	45%			

Το αφορολόγητο ποσό των 12.000 ευρώ ισχύει²⁵, με την προϋπόθεση όμως ότι ο φορολογούμενος θα προσκομίσει αποδείξεις που έχουν

²⁵ Με το άρθρο 1 του Ν.3842/2010 αντικαθιστάται η παράγραφος 1 του άρθρου 9 του Ν.2238/1994 και ισχύει πλέον ο παραπάνω πίνακας. Η νέα κλίμακα αντικαθιστά τις κλίμακες μισθωτών – συνταξιούχων και μη μισθωτών – επαγγελματιών του άρθρου 9 του Ν.2238/1994, οπότε ισχύει για όλες τις παραπάνω περιπτώσεις φορολογούμενων. Βάσει της παραγράφου 7 του άρθρου 1 του Ν.3842/2010 οι διατάξεις της παραγράφου 1 του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά περίπτωση, από 1.1.2010 και μετά. Ειδικά, η κλίμακα της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται κατά την παρακράτηση φόρου εισοδήματος από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μετά (23/4/2010).

εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν.²⁶

Δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων οι παρακάτω :

- οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε.,
- όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας,
- οι φυλακισμένοι
- οι κάτοικοι κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους, δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων.

Το ελάχιστο ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται, με βάση το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα του φορολογουμένου, ανά κλίμακα, ως εξής:

α) για ατομικό εισόδημα μέχρι 12.000 ευρώ σε ποσοστό 10% αυτού και

β) για ατομικό εισόδημα πάνω από 12.000 ευρώ, για το τμήμα αυτού μέχρι δώδεκα χιλιάδες 12.000 ευρώ σε ποσοστό 10% και για το τμήμα αυτού πάνω από τα 12.000 ευρώ σε ποσοστό 30% αυτού.

Για ατομικά εισοδήματα έως 6.000 ευρώ δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδείξεις δαπανών

Αν οι αποδείξεις που θα προσκομίσει ο φορολογούμενος υπολείπεται του πιο πάνω ποσοστού, επιβάλλεται φόρος με συντελεστή 10% επί της διαφοράς.

Σε περίπτωση όμως, που το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών υπερβαίνει το ποσοστό αυτό εκπίπτει από το συνολικό φόρο,

---

²⁶ Γεώργιος Α. Κορομηλάς Φορολογικές σημειώσεις 2010

που προκύπτει με βάση την πιο πάνω κλίμακα, θα υπολογιστεί φόρος με συντελεστή 10% επί της διαφοράς.

Με την εφαρμογή του νέου συστήματος σημαίνει ότι για εισόδημα 11.000 ευρώ θα πρέπει να συγκεντρωθούν αποδείξεις 1.100 ευρώ για εισόδημα 20.000 αποδείξεις 3.600 ευρώ για εισόδημα 35.000 ευρώ αποδείξεις 8.100 και για εισόδημα 48.000 ευρώ και άνω αποδείξεις 12.000 ευρώ.

Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους μόνον εφόσον έχουν περιληφθεί στην αρχική δήλωση και επιμερίζονται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της αρχικής δήλωσής τους, αφού προηγουμένως καλυφθεί το ποσό των αποδείξεων που απαιτείται για την κάλυψη του αφορολόγητου ποσού.

Όταν ο ένας σύζυγος δηλώνει εισόδημα μέχρι 6.000 ευρώ, οι αποδείξεις που προσκομίζονται καλύπτουν το αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου, εφόσον αυτό υπερβαίνει τα 6.000 ευρώ.

Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας της προηγούμενης παραγράφου αυξάνεται κατά 1.500 ευρώ εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει, κατά 3.000 ευρώ εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν, κατά 11.500 ευρώ εάν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν και κατά 2.000 ευρώ για κάθε τέκνο πάνω από τα τρία που τον βαρύνουν.

Το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, μειώνει το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και εάν αυτό δεν επαρκεί, το ποσό του τρίτου κλιμακίου και όποιου επόμενου απαιτείται.

Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερο από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

Τεκμήρια Διαβίωσης

Κύρια κατοικία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας έως 80 τ.μ. → 30 ευρώ το τ.μ.

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 81 τ.μ. έως 120 τ.μ. → 50 ευρώ το τ.μ.

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 121 τ.μ. έως 200 τ.μ. → 80 ευρώ το τ.μ.

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 201 τ.μ. έως 300 τ.μ. → 150 ευρώ το τ.μ.

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 300 τ.μ. και άνω → 300 ευρώ το τ.μ.

Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από 2.800 ευρώ έως 4.999 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό 40% και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό 70%.

Δευτερεύουσα κατοικία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση της κύριας κατοικίας.

Επιβατικά Αυτοκίνητα Ι.Χ.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ορίζεται ως εξής:

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. έως 1200 κυβικά εκατοστά → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 3000 ευρώ

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. από 1200 έως 2000 κυβικά εκατοστά → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 300 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. από 2000 έως 3000 κυβικά εκατοστά → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 500 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. από 3000 κυβικά εκατοστά και άνω → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 700 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά

Παρατηρούμε ότι μέχρι τα 1200 κυβικά εκατοστά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι σταθερή, ενώ άνω των 1200 κυβικών εκατοστών αυτή αυξάνεται κλιμακωτά.

Παράδειγμα:

Για αυτοκίνητο 1600 κυβικών εκατοστών η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι:

$$3000€ + 300€ \times 4 = 4200€$$

Τα παραπάνω ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από κάθε αυτοκίνητο μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, κατά ποσοστό ως εξής:

Για Ι.Χ. από 5 έως 10 έτη η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται κατά 30%

Για Ι.Χ. πάνω από 10 έτη η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται κατά 50%

Έτσι, για παράδειγμα, εάν το αυτοκίνητο του παραδείγματος μας είναι 6 ετών, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται κατά 30% ως εξής:
 $4.200 - 4.200 \times 30\% = 2.940$ ευρώ.

Σκάφη αναψυχής

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη έως 5 μέτρα ολικό μήκος → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 3000€

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη πάνω από 5 μέτρα ολικό μήκος → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 4000€

Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται ως εξής:

Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα καθώς και ελικόπτερα :

Για ίππους ισχύος κινητήρα από έως 150 → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 65.000€

Για ίππους ισχύος κινητήρα άνω των 150 → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 500€ για κάθε ίππο

Δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, ως εξής:

Για εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης έως 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 100€ το τ.μ.

Για εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης άνω των 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 200€ το τ.μ.

Σημειώνουμε ότι για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται.

Για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης έως 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 200€ το τ.μ.

Για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης άνω των 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 400€ το τ.μ

3.3 Φορολογία εισοδήματος 2011

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
5.000	0%	0	5.000	0
7.000	10%	700	12.000	700
4.000	18%	720	16.000	1.420
10.000	25%	2.500	26.000	3.920
14.000	35%	4.900	40.000	8.820
20.000	38%	7.600	60.000	16.420
40.000	40%	16.000	100.000	32.420
Υπερβάλλον	45%			

Στο οικονομικό έτος αυτό το, παύει να ισχύει το αφορολόγητο ποσό των 12.000 ευρώ. Το αφορολόγητο ποσό πλέον ορίζεται στις 9.000 ευρώ για τους παρακάτω:

1. για νέους έως 30 ετών
2. για συνταξιούχους άνω των 65 ετών
3. για άτομα με ειδικές ανάγκες
4. για συνταξιούχος ανεξαρτήτως ηλικίας με παιδιά με ειδικές ανάγκες

Όταν το συνολικό τους εισόδημα ξεπερνά το ποσό των 9.000 ευρώ, το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την ανωτέρω κλίμακα περιορίζεται ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου να μην υπολείπεται του ποσού των 9.000 ευρώ.

Το κατά περίπτωση αφορολόγητο ποσό ισχύει, μόνο όταν ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγος του και τα τέκνα που τους βαρύνουν.²⁷

Οι ίδιες κατηγορίες ατόμων με την προηγούμενη χρήση δικαιούνται το αφορολόγητο προσκόμισης αποδείξεων. (βλ. προηγούμενη χρήση)

²⁷ Πηγή : Γεώργιος Α. Κορομηλάς – Φορολογικές Σημειώσεις 2011

Διαφορές με την προηγούμενη χρήση προκύπτουν στο ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν οι φορολογούμενοι.

Σε αυτό το οικονομικό έτος, ορίζεται σε ποσοστό 25% του ατομικού εισοδήματος του φορολογουμένου του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και για ποσό εισοδήματος μέχρι 60.000 ευρώ. (βλ. προηγούμενη χρήση)

Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών του φορολογουμένου υπολείπεται του πιο πάνω ποσού, τότε επί της διαφοράς επιβάλλεται φόρος με συντελεστή 10%.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει παιδιά και το εισόδημά του είναι έως 5.000 ευρώ, το αφορολόγητο ποσό αυξάνεται κατά 2.000 ευρώ για κάθε τέκνο από τα δύο, και κατά 3.000 ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο που τον βαρύνουν.

Να επισημάνουμε ότι σε περιπτώσεις, που ο ένας από τους δύο συζύγους δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερο από το αφορολόγητο ποσό της πρώτης κλίμακας, το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

Επίσης, το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας αυξάνεται με το ποσό των 2.000 ευρώ ως δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά, για τον ίδιο φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφόσον:

- α) Παρουσιάζουν αναπηρία 67%
- β) Είναι τυφλοί
- γ) Είναι νεφροπαθείς
- δ) Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες
- ε) Είναι θύματα πολέμου²⁸
- στ) Παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι

---

²⁸ Θύματα πολέμου κατά την έννοια του παρόντος είναι τα πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία. Με τα θύματα πολέμου εξομοιώνονται και τα πρόσωπα τα οποία ως μέλη οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών, οι οποίοι απεβίωσαν κατά την

Σε αυτό το οικονομικό έτος, τα φυσικά πρόσωπα θα χρειαστεί να πληρώσουν και δύο νέους φόρους την ειδική εισφορά αλληλεγγύης και το τέλος επιτηδεύματος. Παρακάτω θα αναλύσουμε τι ακριβώς είναι αυτοί οι φόροι και ποιους αφορούν.

Εισφορά Αλληλεγγύης²⁹ (Νόμος 3986/2011 Άρθρο 29)

Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης στα Φυσικά Πρόσωπα

1. Επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ των φυσικών προσώπων, που προέκυψαν κατά τις διαχειριστικές χρήσεις 2010 έως και 2014 και δηλώνονται με τις δηλώσεις των αντίστοιχων οικονομικών ετών 2011 – 2015.
2. Για την επιβολή της εισφοράς, λαμβάνεται υπόψη το ετήσιο συνολικό καθαρό ατομικό εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο του φυσικού προσώπου

Εξαιρούνται από το νέο φόροι οι παρακάτω:

- οι τυφλοί και τα άτομα με βαριές κινητικές αναπηρίες με ποσοστό πάνω από 80%
- τα φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν αποκτήσει εισόδημα από αποζημίωση λόγω απόλυσης
- Η παροχή που καταβάλλεται εφάπαξ από τα ταμεία προνοίας και τους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς, στους ασφαλισμένους και τις οικογένειες τους, το εφάπαξ βοήθημα που παρέχεται σε δημοσίους υπαλλήλους και βοηθητικό προσωπικό λόγω εθελούσιας εξόδου από την υπηρεσία με παραίτηση
- οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας, από τον εν λόγω οργανισμό, εφόσον κατά το χρόνο της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα.

εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο, δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο.

29 Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του ν. 3986/11 «Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα», μετά την κατάργηση του ν. 2238/94 και την έναρξη ισχύος του ν. 4172/13

Παρακάτω παραθέτουμε την κλίμακα με την οποία υπολογίζεται η εισφορά αλληλεγγύης :

Καθαρό Εισόδημα	Ποσοστό
12.001-20.000	1%
20.001-50.000	2%
50.001-100.000	3%
100.001 και άνω	4%

ΤΕΛΟΣ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΟΣ³⁰

(άρθρο 31 του Ν. 3986/2011)

Το **τέλος επιτηδεύματος** είναι ένα είδος φόρου που επιβάλλεται σε όλους τους επαγγελματίες.

Πρόκειται για έναν "έκτακτο" φόρο, γεγονός που σημαίνει ότι δεν θα ισχύει για πάντα.

Το τέλος επιτηδεύματος θεσπίστηκε ως ένας κατώτατος φόρος που πρέπει να πληρώσουν οι επιτηδευματίες και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που δηλώνουν μικρά ποσά στη δήλωση τους, με την προϋπόθεση ότι τηρούν βιβλία Β και Γ κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Το σκεπτικό της επιβολής του φόρου ήταν ότι θα βοηθούσε στην πάταξη της φοροδιαφυγής, καθώς θα συμμετείχαν περισσότεροι φορολογούμενοι στα φορολογικά βάρη.

Σημειώνουμε ότι προβλέπεται απαλλαγή από τον φόρο, εάν ο φορολογούμενος

- δεν έχει συμπληρώσει 5 χρόνια από την έναρξη της δραστηριότητας,
- και αν υπολείπονται 3 χρόνια από τη συνταξιοδότηση του.

Το τελευταίο δεν ισχύει για τους ελεύθερους επαγγελματίες.

Το τέλος που πρέπει να πληρώσουν οι επιτηδευματίες κυμαίνεται από

---

³⁰ Για την εν γένει διαδικασία επιβολής και βεβαίωσης του τέλους επιτηδεύματος εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Φ.Ε. (Ν. 2238/1994)

600 έως 1000 ευρώ, ανάλογα με το είδος της επιχείρησης και την τοποθεσία που βρίσκεται η έδρα της.

Είναι γεγονός ότι τέτοιας φύσεως φόρος επιβάλλεται για πρώτη φορά στους ελεύθερους επαγγελματίες.

Επιβολή τέλους επιτηδεύματος

1. Οι επιτηδευματίες και οι ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα, εφόσον τηρούν βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ., υποχρεούνται σε καταβολή ετήσιου τέλους επιτηδεύματος, το οποίο ορίζεται ως εξής:

α) Για τις επιχειρήσεις ή ελεύθερους επαγγελματίες που έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως 200.000 κατοίκους, σε 400 ευρώ ετησίως.

β) Για επιχειρήσεις ή ελεύθερους επαγγελματίες που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους, σε 500 ευρώ ετησίως.

2. Στις περιπτώσεις λειτουργίας υποκαταστημάτων, επιβάλλεται επιπλέον τέλος επιτηδεύματος 300 ευρώ για κάθε υποκατάστημα.

Σε περίπτωση διακοπής της δραστηριότητας μέσα στη χρήση, το τέλος επιτηδεύματος περιορίζεται ανάλογα με τους μήνες λειτουργίας της επιχείρησης ή της άσκησης του επαγγέλματος.

Χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 15 ημερών λογίζεται ως μήνας.

3. Εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταβολής του τέλους, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους, οι εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά κάτω από 3.100 κατοίκους.

Επίσης εξαιρούνται ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και η ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, εφόσον δεν έχουν παρέλθει 5 έτη από την πρώτη έναρξη εργασιών, καθώς και οι περιπτώσεις ατομικών επιχειρήσεων εφόσον για τον επιτηδευματία υπολείπονται 3 έτη από το έτος της συνταξιοδότησής του. Ως έτος συνταξιοδότησης νοείται το 65ο έτος της ηλικίας.

4. Για την διαδικασία επιβολής και βεβαίωσης του τέλους επιτηδεύματος εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994).

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία για την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται για τους επιτηδευματίες και ελεύθερους επαγγελματίες που ασκούν επιτήδευμα ή ελεύθερο επάγγελμα, αντίστοιχα, κατά την 1.1.2011 και μετά.

7. Ειδικά για το οικονομικό έτος 2011, το τέλος επιτηδεύματος ορίζεται σε τριακόσια 300 ευρώ και για τις δύο κατηγορίες επιτηδευματιών και ελεύθερων επαγγελματιών της.

Τεκμήρια Διαβίωσης

Κύρια κατοικία

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας έως 80 τ.μ. → 40 ευρώ το τ.μ. (30 τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 81 τ.μ. έως 120 τ.μ. → 65 ευρώ το τ.μ. (50 τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 121 τ.μ. έως 200 τ.μ. → 110 ευρώ το τ.μ. (80 τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 201 τ.μ. έως 300 τ.μ. → 200 ευρώ το τ.μ. (150 τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Για τετραγωνικά μέτρα κατοικίας από 300 τ.μ. και άνω → 400 ευρώ το τ.μ. (300 τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό

των ακινήτων, από 2.800 ευρώ έως 4.999 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό 40% και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό 70%.

Δευτερεύουσες κατοικίες

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση της κύριας κατοικίας.

Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης:

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. έως 1200 κυβικά εκατοστά → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 4000 ευρώ (3000€ προηγούμενη χρήση)

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. από 1200 έως 2000 κυβικά εκατοστά → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 600 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά (300€ ανά 100 κυβικά εκατοστά προηγούμενη χρήση)

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. από 2000 έως 3000 κυβικά εκατοστά → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 900 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά (500€ ανά 100 κυβικά εκατοστά προηγούμενη χρήση)

Για κυβικά εκατοστά Ι.Χ. από 3000 κυβικά εκατοστά και άνω → ετήσια αντικειμενική δαπάνη 1200 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά (700€ ανά 100 κυβικά εκατοστά προηγούμενη χρήση)

Τα παραπάνω ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από κάθε αυτοκίνητο μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, κατά ποσοστό ως εξής:

Για Ι.Χ. από 5 έως 10 έτη η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται κατά 30%

Για Ι.Χ. πάνω από 10 έτη η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται κατά 50%

Σκάφη αναψυχής

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη έως 5 μέτρα ολικό μήκος → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 4000€ (3000€ προηγούμενη χρήση)

Μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη πάνω από 5 μέτρα ολικό μήκος → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι +2000€ ανά μέτρο (4000€ προηγούμενη χρήση)

Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται ως εξής:

Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα καθώς και ελικόπτερα :

Για ίππους ισχύος κινητήρα από έως 150 → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 65.000€

Για ίππους ισχύος κινητήρα ανώ των 150 → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 500€ για κάθε ίππο

Δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, ως εξής:

Για εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης έως 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 160€ το τ.μ. (100€ το τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Για εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης άνω των 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 320€ το τ.μ. (200 το τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Σημειώνουμε ότι για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται.

Για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης έως 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 320€ το τ.μ. (200 το τ.μ. προηγούμενη χρήση)

Για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης άνω των 60 τ.μ. → η ετήσια αντικειμενική δαπάνη είναι 640€ το τ.μ. (400 το τ.μ. προηγούμενη χρήση)

3.4 Φορολογία εισοδήματος 2012

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
5.000	0%	0	5.000	0
7.000	10%	700	12.000	700
4.000	18%	720	16.000	1.420
10.000	25%	2.500	26.000	3.920
14.000	35%	4.900	40.000	8.820
20.000	38%	7.600	60.000	16.420
40.000	40%	16.000	100.000	32.420
Υπερβάλλον	45%			

Το οικονομικό έτος αυτό, η διαδικασία υποβολής της φορολογικής δηλώσεως αλλάζει. Για πρώτη φορά οι φορολογούμενοι δεν θα παραλάβουν τα έντυπα ταχυδρομικώς, για να ασκήσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, αλλά η διαδικασία αυτή θα πρέπει να γίνει μέσω του διαδικτύου στο σχετικό ιστότοπο του Υπουργείου. Με αυτό τον τρόπο φορολογικής δήλωσης, μεγαλύτερος αριθμός φορολογούμενων θα πρέπει να απευθυνθεί για την συμπλήρωσή της,

σε λογιστές οι οποίοι με τη σειρά τους, θα αποστείλουν το έντυπο με τις διαδικασίες που ίσχυαν παλαιότερα.

Τα αποτελέσματα των εκκαθαρίσεων θα αποσταλούν μέσω ταχυδρομείου για τελευταία φορά ή με εκτύπωση από τον ιστότοπο του Υπουργείου Οικονομικών που από το επόμενο οικονομικό έτος και μετά θα το παραλαμβάνεται μόνο μέσω διαδικτύου.

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης και το τέλος επιτηδεύματος παραμένουν ως έχουν, όπως επίσης και τα τεκμήρια διαβίωσης, το αφορολόγητο ανάλογα τον αριθμό των τέκνων καθώς και το ποσοστό των αποδείξεων σε σχέση με το εισόδημα του κάθε προσώπου.

3.4 Φορολογία εισοδήματος 2013

Στο οικονομικό έτος αυτό, υπάρχουν τρεις νέες φορολογικές κλίμακες ανάλογα με την προέλευση του εισοδήματος³¹:

- Η κλίμακα των μισθωτών και των συνταξιούχων.
- Η κλίμακα των μη μισθωτών.
- Η κλίμακα του εισοδήματος από ακίνητα και κινητές αξίες

Δεν υπάρχει πλέον το αφορολόγητο πόσο και τα εισοδήματα φορολογούνται από το πρώτο ευρώ.

Ειδικά όσοι φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών προβλέπεται μείωση φόρου μέχρι 2.100,00 € δηλαδή για εισοδήματα μέχρι 9.545,00 € δεν θα πληρώνει φόρο με την προϋποθέσει ότι υπάρχουν και οι ανάλογες αποδείξεις οικογενειακών δαπανών.

Ωστόσο αν βγάζουν περισσότερα, η έκπτωση αυτή ψαλιδίζεται κατά 100 ευρώ για κάθε 1.000 επιπλέον ευρώ εισόδημα (πχ 2.000 ευρώ για εισόδημα 22.000 ευρώ, 1900 ευρώ για εισόδημα 23.000 ή 1.700 ευρώ για εισόδημα 25.000 ευρώ) μέχρι που μηδενίζεται στα 42.000 ευρώ.

Ωστόσο με το νέο σύστημα μισθωτοί και συνταξιούχοι θα φορολογούνται **για πρώτη φορά** και για άλλα εισοδήματα που έμεναν

---

³¹ Πηγή : Γεώργιος Α. Κορομηλάς – Φορολογικές Σημειώσεις 2013

ως τώρα αφορολόγητα και μείωναν το φορολογητέο εισόδημα όπως τόκοι στεγαστικών δανείων, ενοίκια κλπ.

Ειδικά, οι γονείς με παιδιά που χάνουν το αφορολόγητο των παιδιών, αυτοί θα λάβουν το **ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων** που καθορίζεται 40 ευρώ ανά μήνα για κάθε εξαρτώμενο τέκνο.

Ωστόσο θεσπίζεται ειδικά για τα εξαρτώμενα τέκνα, από το τρίτο και πάνω, **ειδικό επίδομα τριτέκνων και πολυτέκνων** το οποίο ορίζεται σε 500 ευρώ κατ' έτος για κάθε τέκνο, εφόσον το οικογενειακό εισόδημα είναι μέχρι 45 000 ευρώ.

Παρακάτω, οι τρεις φορολογικές κλίμακες για το οικονομικό έτος 2013:

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ – ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ³²

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

(β) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
50.000	26%	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33%			

Ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας **μειώνεται** κατά 50% και μέχρι 10.000 ευρώ εισόδημα , για νέες ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις ή νέους ελεύθερους επαγγελματίες με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία πρώτα έτη άσκησης της

³² άρθρο 9 του ΚΦΕ (Ν.4110/2013)

δραστηριότητάς τους³³:

(γ) ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
12.000	10%	1.200	12.000	1.200
Υπερβάλλον	33%			

Το ακαθάριστο ποσό από ακίνητα υποβάλλεται και σε **συμπληρωματικό φόρο**, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή 1,5%. Ειδικά, ο συντελεστής αυξάνεται σε 3%, εφόσον η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα 300 τετραγωνικά μέτρα ή πρόκειται για επαγγελματική μίσθωση.

Και αυτό το οικονομικό έτος, ο φορολογούμενος απαιτείται να προσκομίσει αποδείξεις, προκειμένου να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό της μείωσης του φόρου.

Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται σε ποσοστό 25% του δηλούμενου και φορολογούμενου με την κλίμακα της παραγράφου αυτής ατομικού εισοδήματος (*ίδιο ποσοστό με την προηγούμενη χρήση*).

Στην περίπτωση που δεν προσκομίζεται το απαιτούμενο ποσό αποδείξεων αγορών, τότε ο φόρος προσαυξάνεται με συντελεστή 22%, με ανώτατο όριο τις 10.500 ευρώ.

Οι ίδιες κατηγορίες ατόμων με την προηγούμενη χρήση δικαιούνται το αφορολόγητο προσκόμισης αποδείξεων.

Επίσης, να σημειώσουμε ότι το τέλος επιτηδεύματος και η ειδική εισφορά αλληλεγγύης εξακολουθεί να υφίσταται με μεγάλες αυξήσεις του πρώτου φόρου.

Με την τροποποίηση που επήλθε στο άρθρο 31 του ν. 3986/2011 με τις διατάξεις της παραγράφου . 4 του άρθρου 10 του ν. 4110/2013, από το οικονομικό έτος 2013 και μετά, αυξάνεται το τέλος επιτηδεύματος ως εξής:

³³ Πηγή : Γεώργιος Α. Κορομηλάς – Φορολογικές Σημειώσεις 2013

α) Για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως 200.000 κατοίκους, σε 800 ευρώ ετησίως. *(αύξηση 400 ευρώ από τη προηγούμενη χρήση)*

β) Για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους, σε 1.000 ευρώ ετησίως. *(αύξηση 500 ευρώ από τη προηγούμενη χρήση)*

γ) Για ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, σε 650 ευρώ ετησίως. *(αύξηση 150 ευρώ από τη προηγούμενη χρήση)*

δ) Για κάθε υποκατάστημα σε 600 ευρώ ετησίως. *(αύξηση 300 ευρώ από τη προηγούμενη χρήση)*

Η αύξηση αυτή δεν ισχύει για τις Αστικές μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε., καθώς και για τα φυσικά πρόσωπα που το εισόδημά τους προέρχεται από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα και έχουν έγγραφη σύμβαση με μέχρι 3 φυσικά ή και νομικά πρόσωπα, ή το 75% των ακαθάριστων εσόδων τους προέρχεται από ένα φυσικό ή και νομικό πρόσωπο.

Για αυτές τις περιπτώσεις, εξακολουθούν να ισχύουν τα ποσά του τέλους επιτηδεύματος όπως αυτά ισχύαν κατά το οικονομικό έτος 2012.

Επίσης, εξαιρούνται της καταβολής του τέλους επιτηδεύματος οι ατομικές επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες κατά τα πέντε πρώτα χρόνια της δραστηριότητάς τους, όπου για το οικονομικό 2013 διευκρινίζεται ότι είναι τα φυσικά πρόσωπα που έκαναν έναρξη για πρώτη φορά μετά την 01/01/2008 και όσοι ασκούν ατομική εμπορική επιχείρηση και είναι άνω των 62 ετών, όπου για το οικονομικό 2013 είναι τα πρόσωπα που γεννήθηκαν μέχρι την 31/12/1950.

3.5 Φορολογία εισοδήματος 2014

ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ³⁴

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			εισοδήματος (ευρώ)	φόρου (ευρώ)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης και το τέλος επιτηδεύματος παραμένουν ως έχουν όπως επίσης και τα τεκμήρια διαβίωσης, το αφορολόγητο ανάλογα τον αριθμό των τέκνων καθώς και το ποσοστό των αποδείξεων σε σχέση με το εισόδημα του κάθε προσώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Στο σημείο αυτό θα δούμε μερικά παραδείγματα για να κατανοήσουμε τις αλλαγές που έχουν γίνει τα έτη 2009 έως 2014.

Παράδειγμα 1

Παρακάτω, θα εξετάσουμε σε ποιο εισόδημα θα υπολογίζεται ο φόρος (τεκμαρτό ή πραγματικό) με βάση, φυσικά, τα τεκμήρια.

Έστω λοιπόν, άγαμος υπάλληλος δημοσίου με ετήσιο συνολικό εισόδημα 12.000€.

Ο φορολογούμενος κατέβαλε αποδείξεις υπηρεσιών και δαπανών της τάξεως των 3000€.

³⁴ Ν. 4172/13 (ΦΕΚ 167 Α/23-7-2013)

Επίσης, να υπολογιστούν τα τεκμήρια διαβίωσης βάσει των παρακάτω.

- Κύρια κατοικία: 90 τετραγωνικών μέτρων
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : 1200cc (5 ετών)

Εφαρμογή

Χρήση 2009 (οικονομικό έτος 2010)

Ισχύει το αφορολόγητο έως τα 12.000€.

Τα τεκμήρια διαβίωσης υπολογίζονται παρακάτω:

- Κύρια κατοικία : δεν υπολογίζεται τεκμήριο έως τα 2000τμ.
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : 3.000€ - 30% = 2100€

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα (12.000€ > 2.100€) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος δεν θα χρειαστεί να πληρώσει κάτι λόγω του αφορολόγητου των 12.000€.

Χρήση 2010 (οικονομικό έτος 2011)

Εξακολουθεί να ισχύει το αφορολόγητο έως τα 12.000€, αλλά υπάρχουν διαφορές στον υπολογισμό των τεκμηρίων διαβίωσης.

Τα τεκμήρια διαβίωσης υπολογίζονται παρακάτω:

- Κύρια κατοικία : 90 τ.μ. x 50 € = 4.500€
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : 3.000€ - 30% = 2.100€

Οπότε τα τεκμήρια διαβίωσης είναι 6.600€.

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα (12.000€ > 6.600€) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Και σε αυτή την περίπτωση, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος δεν θα χρειαστεί να πληρώσει κάτι λόγω του αφορολόγητου των 12.000€.

Χρήση 2011 (οικονομικό έτος 2012)

Παύει να ισχύει το αφορολόγητο έως τα 12.000€, αλλά μειώνεται στα 5.000€.

Επίσης, διαφοροποιήσεις υπάρχουν και στα τεκμήρια διαβίωσης.

Τα τεκμήρια διαβίωσης υπολογίζονται παρακάτω:

- Κύρια κατοικία : 90 τ.μ. x 65 € = 5.850€
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : 4.000€ - 30% = 2.800€

Οπότε τα τεκμήρια διαβίωσης είναι 8.650€.

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα (12.000€ > 8.650€) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Στην περίπτωση αυτή, ο φορολογούμενος θα πρέπει να φορολογηθεί για τα 7.000€ (12.000€-5.000€) βάσει της κλίμακας. Συγκεκριμένα θα πληρώσει **700€** (7.000€ x 10%).

Χρήση 2012 (οικονομικό έτος 2013)

Η κλίμακα παραμένει ίδια καθώς και τα τεκμήρια διαβίωσης.

Ο φορολογούμενος, θα χρειαστεί να πληρώσει και το 2012, **700€**

Χρήση 2013 (οικονομικό έτος 2014)

Παύει εντελώς να ισχύει το αφορολόγητο, και όλοι οι φορολογούμενοι φορολογούνται από το 1€.

Την θέση του αφορολόγητου έρχεται να πάρει η έκπτωση του φόρου.

Στα τεκμήρια διαβίωσης δεν υπήρξε πάλι κάποια διαφορά, οπότε έχουν υπολογιστεί στα 8.650€, σε προηγούμενη εφαρμογή

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα ($12.000\text{€} > 8.650\text{€}$) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Στην περίπτωση αυτή, ο φορολογούμενος θα πρέπει να φορολογηθεί για τα 12.000€ βάσει της κλίμακας.

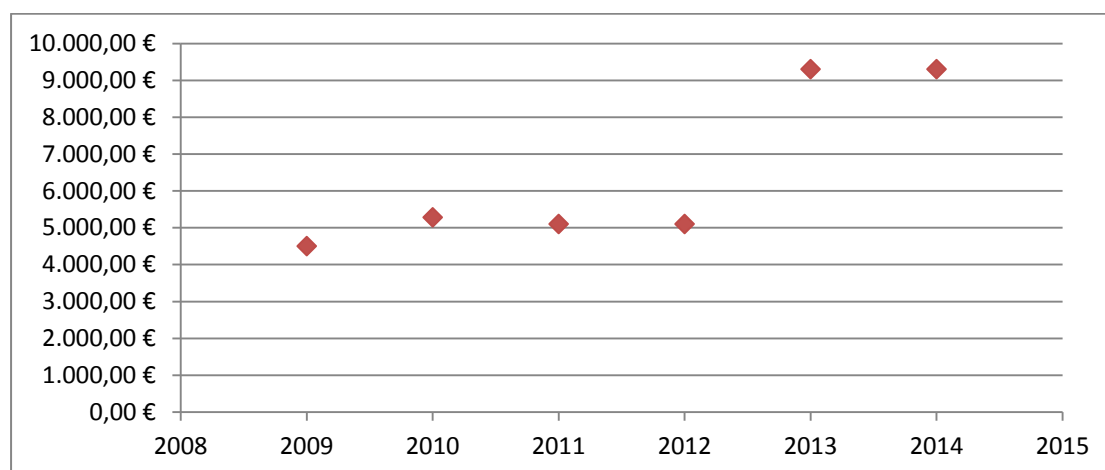
Συγκεκριμένα, 2.640€ ($12.000\text{€} \times 22\%$) μείον τη μείωση του φόρου αξίας 2.100€, το τελικό ποσό είναι **540€**

Χρήση 2014 (φορολογικό έτος 2014)

Ισχύει η ίδια ακριβώς κλίμακα με την προηγούμενη χρήση καθώς και ο υπολογισμός των τεκμηρίων.

Το πόσο φορολόγησης ανέρχεται στα **540€**.

Παρακάτω, παραθέτεται ένα γράφημα ώστε να δούμε συνοπτικά την μεταβολή της φορολογίας χρόνο με το χρόνο.

Παράδειγμα 2

Παρακάτω, θα εξετάσουμε σε ποιο εισόδημα θα υπολογίζεται ο φόρος (τεκμαρτό ή πραγματικό) με βάση, φυσικά, τα τεκμήρια.

Έστω λοιπόν, άγαμος ιδιωτικός υπάλληλος με ετήσιο συνολικό εισόδημα 30.000€.

Ο φορολογούμενος κατέβαλε αποδείξεις υπηρεσιών και δαπανών της τάξεως των 9.000€.

Επίσης, να υπολογιστούν τα τεκμήρια διαβίωσης βάσει των παρακάτω.

- Κύρια κατοικία: 180 τετραγωνικών μέτρων
- Δευτερεύουσα κατοικία : 80 τετραγωνικών μέτρων
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : 1600cc (10 ετών)
- Πισίνα : 30 τετραγωνικών μέτρων

Χρήση 2009 (οικονομικό έτος 2010)

Ισχύει το αφορολόγητο έως τα 12.000€.

Τα τεκμήρια διαβίωσης υπολογίζονται παρακάτω:

- Κύρια κατοικία : δεν υπολογίζεται τεκμήριο έως τα 2000τμ.
- Δευτερεύουσα κατοικία : δεν υπολογίζεται τεκμήριο
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : 4.200€ -50% = 2.100 €
- Πισίνα : 30 τετραγωνικά μέτρα x 100€ = 3.000€

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα (30.000€ > 5.100€) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος θα καταβάλει το ποσό των **4.500€**.

Αναλυτικά, βάσει του αφορολογήτου των 12.000€, θα υπολογιστεί βάσει της κλίμακας για 18.000€. (18.000€ x 25%)

Χρήση 2010 (οικονομικό έτος 2011)

Όπως, αναφέραμε και στο 1ο παράδειγμα, εξακολουθεί να ισχύει το αφορολόγητο έως τα 12.000€, αλλά υπάρχουν διαφορές στον υπολογισμό των τεκμηρίων διαβίωσης.

Τα τεκμήρια διαβίωσης υπολογίζονται παρακάτω:

- Κύρια κατοικία : $180 \text{ τ.μ.} \times 80 \text{ €} = 14.400\text{€}$
- Δευτερεύουσα κατοικία : $80 \text{ τ.μ.} \times 30\text{€} = 2.400\text{€} - 1.200\text{€} = 1.200\text{€}$
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : $4.200\text{€} - 50\% = 2.100 \text{ €}$
- Πισίνα : $30 \text{ τετραγωνικά μέτρα} \times 100\text{€} = 3.000\text{€}$

Οπότε τα τεκμήρια διαβίωσης είναι 20.100€.

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα ($30.000\text{€} > 20.100\text{€}$) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Βάσει της κλίμακας, θα χρειαστεί να πληρώσει ($30.000\text{€} - 12.000\text{€}$)
 $18.000\text{€} \times 26\% = \mathbf{4.680\text{€}}$

Χρήση 2011 (οικονομικό έτος 2012)

Το αφορολόγητο μειώνεται στα 5.000€.

Τα τεκμήρια διαβίωσης υπολογίζονται παρακάτω:

- Κύρια κατοικία : $180 \text{ τ.μ.} \times 110 \text{ €} = 19.800\text{€}$
- Δευτερεύουσα κατοικία : $80 \text{ τ.μ.} \times 40\text{€} = 3.200\text{€} - 1.600\text{€} = 1.600\text{€}$
- Επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ : $6.400\text{€} - 50\% = 3.200 \text{ €}$
- Πισίνα : $30 \text{ τετραγωνικά μέτρα} \times 160\text{€} = 4.800\text{€}$

Οπότε τα τεκμήρια διαβίωσης είναι 29.400€.

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα (30.000€ > 29.400€) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Στην περίπτωση αυτή, ο φορολογούμενος θα πρέπει να φορολογηθεί για τα 25.000€ (30.000€-5.000€) βάσει της κλίμακας. Συγκεκριμένα θα πληρώσει **4.500€** (25.000€ x 18%)

Χρήση 2012 (οικονομικό έτος 2013)

Η κλίμακα παραμένει ίδια καθώς και τα τεκμήρια διαβίωσης.

Ο φορολογούμενος, θα χρειαστεί να πληρώσει και το 2012, **4.500€**

Χρήση 2013 (οικονομικό έτος 2014)

Δεν ισχύει το αφορολόγητο αλλά πλέον η μείωση φόρου.

Στα τεκμήρια διαβίωσης δεν υπήρξε πάλι κάποια διαφορά, οπότε έχουν υπολογιστεί στα 29.400€, σε προηγούμενη εφαρμογή

Εφόσον λοιπόν, το πραγματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το τεκμαρτό εισόδημα (30.000€ > 29.400€) ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί βάσει αυτού.

Στην περίπτωση αυτή, ο φορολογούμενος θα πρέπει να φορολογηθεί για τα 30.000€ βάσει της κλίμακας.

Συγκεκριμένα, 9.600€ (30.000€ x 32%) μείον τη μείωση του φόρου αξίας 900€, το τελικό ποσό είναι **8.700€**

Χρήση 2014 (φορολογικό έτος 2014)

Ισχύει η ίδια ακριβώς κλίμακα με την προηγούμενη χρήση καθώς και ο υπολογισμός των τεκμηρίων.

Το πόσο φορολόγησης παραμένει στα **8.700€**.

Σημείωση

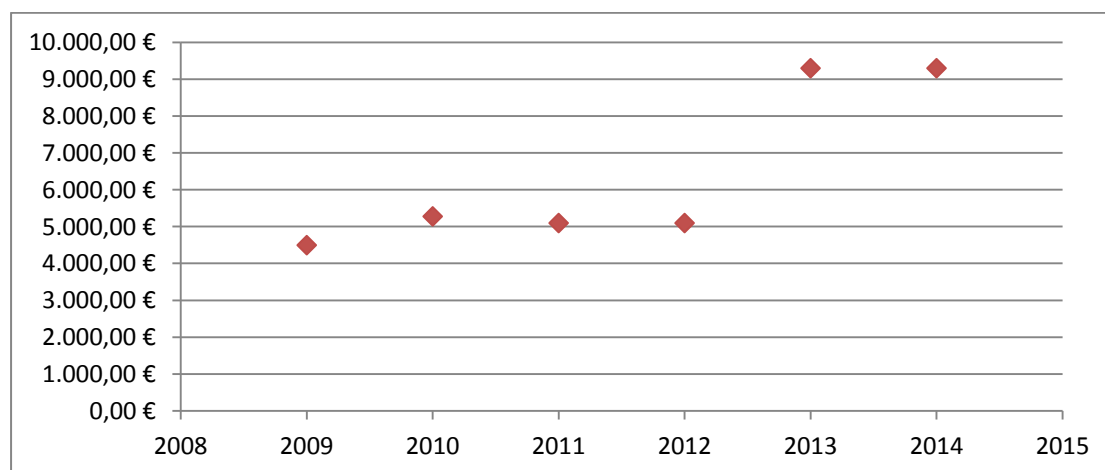
Ο φορολογούμενος στο παράδειγμα 2, υποχρεούται να πληρώσει και την ειδική εισφορά αλληλεγγύης, όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Συγκεκριμένα για τα οικονομικά έτη 2011 έως 2014.

Οπότε οι παραπάνω φορολογήσεις διαμορφώνονται έως εξής :

- Για το οικονομικό έτος 2010 το ποσό παραμένει στα 4.500€
- Για το οικονομικό έτος 2011 το ποσό ανέρχεται στα 5.280€
- Για το οικονομικό έτος 2012 το ποσό ανέρχεται στα 5.100€
- Για το οικονομικό έτος 2013 το ποσό ανέρχεται στα 5.100€
- Για το οικονομικό έτος 2014 το ποσό ανέρχεται στα 9.300€
- Για το οικονομικό έτος 2015 το ποσό ανέρχεται στα 9.300€

Παρακάτω, παραθέτουμε ένα διάγραμμα για να γίνει κατανοητή η διακύμανση της φορολογίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο οι αλλαγές στη φορολογία τα τελευταία έτη ήταν πολλές. Χρόνο με το χρόνο ο Έλληνας φορολογούμενος υποχρεούται να πληρώσει όλο και μεγαλύτερους φόρους προκειμένου να αυξηθούν τα έσοδα που πηγάζουν στα ταμεία του κράτους.

Παρατηρούμε ότι, νόμοι οι οποίοι θα εφαρμόζονταν προσωρινά, παρέμειναν και για τα επόμενα χρόνια, κάτι που επιβεβαιώνει την ρήση «ουδέν μονιμότερον του προσωρινού»

Το επάγγελμα του λογιστή λοιπόν , είναι πολύ απαιτητικό αλλά και πολύ ενδιαφέρον, διότι πρέπει να παρακολουθεί όλες τις αλλαγές που συμβαίνουν κάθε έτος και να ενημερώνεται για όλα τα φορολογικά θέματα. Όπως είδαμε οι αλλαγές είναι πολλές και σίγουρα με την πάροδο των χρόνων θα υπάρχουν ακόμη περισσότερες.

Συνοψίζοντας λοιπόν ας δούμε στον παρακάτω πίνακα τις σημαντικότερες αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων που έχουν γίνει χρόνο με το χρόνο

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	
2009	αφορολόγητο 12.000€
2010	ίδιο ποσό αφορολόγητου με το προηγούμενο έτος με διαφορά την προσκόμιση αποδείξεων, τεκμήρια διαβίωσης στην κύρια και δευτερεύουσα κατοικία, ανεξαρτήτως τετραγωνικών μέτρων
2011	μείωση αφορολογήτου στα 5.000€, αύξηση σε όλα τα τεκμήρια διαβίωσης και επιβολή δύο νέων φόρων (ειδική εισφορά αλληλεγγύης και τέλος επιτηδεύματος)
2012	το ποσό του αφορολογήτου και τα τεκμήρια διαβίωσης παραμένουν τα ίδια με την προηγούμενη χρήση, αλλαγή στο τρόπο υποβολής φορολογικής δήλωσης.

2013	κατάργηση αφορολογήτου και αντικατάστασής του με μείωση φόρου στα εισοδήματα έως 2.100€. Τρεις νέες φορολογικές κλίμακες ανάλογα με την προέλευση του εισοδήματος. Παραμένουν ίδια τα τεκμήρια διαβίωσης και ο υπολογισμός της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης και του τέλους επιτηδεύματος.
2014	ενιαία φορολογική κλίμακα για όλα τα φυσικά πρόσωπα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Φλώρος Αριστείδης Γ. Σύγχρονη Λογιστική (2010)
2. Σγουρινάκης Νικόλαος 2010, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Οικονομική Βιβλιοθήκη
3. Σγουρινάκης Νικόλαος 2012, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη
4. Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων 2011, Τσιατούρας Αγγ. Φώτης
5. Γεώργιος Α. Κορομηλάς "Φορολογικές Σημειώσεις 2009"
6. Γεώργιος Α. Κορομηλάς "Φορολογικές Σημειώσεις 2010"
7. Γεώργιος Α. Κορομηλάς "Φορολογικές Σημειώσεις 2011"
8. Γεώργιος Α. Κορομηλάς "Φορολογικές Σημειώσεις 2013"
9. Διατάξεις του ΚΦΕ Νόμος 2238/1994 (άρθρο 9 φορολογία εισοδήματος)
10. Διατάξεις του ΚΦΕ Νόμος 3842/2010 (παράγραφος 1)
11. Ειδική Εισφορά αλληλεγγύης, Νόμος 3986/2011 Άρθρο 29
12. Τέλος Επιτηδεύματος, Νόμος 3986/2011 Άρθρο 31
13. Διατάξεις του ΚΦΕ Νόμος 4110/2013
14. Διατάξεις του ΚΦΕ Νόμος 4172/2013
15. Διατάξεις του ΚΦΕ Νόμος 4152/2013

